

โครงการอนุรักษ์สถานหลวงปู่ฝั้น อาจาโร
ณ วัดป่ามณีกาญจน์ ต.ศาลากลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

สารบัญ

ที่มาของโครงการ.....	๑
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	๒
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	๓
รายละเอียดการก่อสร้างอนุสรณ์สถาน	
ลักษณะอาคารและวัตถุประสงค์.....	๕
ประมาณการค่าก่อสร้าง.....	๖
รายชื่อพระอริยะที่ไม่ใช่สาวก (ฆราวาส) ที่จะนำอัฐิธาตุมาจัดแสดง.....	๗
พระอริยะที่ไม่ใช่สาวก (ฆราวาส) ที่ถึงแก่กรรมแล้ว	
คุณบันยง ศรีลัมพ์.....	๙
คุณพ่อขุนเฮง คงควร.....	๑๓
นางสาวศิริประภา คำปัญญา.....	๑๘
คุณแม่จี ทองงามดี.....	๒๓
คุณแม่นงนธร เล็กนิคม.....	๒๙
คุณพ่อจารึก เรืองหุ่น.....	๓๓
พระอริยสาวก (ฆราวาส) ที่ยังมีชีวิตอยู่	
ประวัติการปฏิบัติ อุบาสิกานิรนาม ๑.....	๓๙
ประวัติการปฏิบัติ อุบาสิกานิรนาม ๒.....	๔๕
ธรรมะ จากอุบาสิกานิรนาม ๑	
จุดเริ่มต้น...คือ พระไตรสรณคมน์.....	๕๑
เราคือ...ผู้โชคดี.....	๕๒
ภัยพิบัติ.. อันใกล้.....	๕๓
ครูบาอาจารย์... ผู้ต่อลมหายใจ.....	๕๔
กลับมาหา “พุทธโธ”.....	๕๖
อยากได้...แต่ไม่อยากทำ.....	๕๗
สอนน้องปลด “ทุกข์”.....	๕๘
อะไร ๆ ก็เป็นธรรมดา.....	๖๐

โครงการอนุสรณ์สถาน หลวงปู่ฝั้น อาจาโร ณ วัดป่ามณีกาญจน์ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

ที่มาของโครงการ

สืบเนื่องจากเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ พระอาจารย์สาคร ธัมมาวุธ พร้อมพระติดตาม ๒ รูป ได้ขอโอกาสเข้ากราบ สมเด็จพระมหารัชมหานิวงศ์ อัมพร อมฺพโร (สมณศักดิ์ในขณะนั้น) ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ด้วยเรื่องอัฐิธาตุของพระสงฆ์ และขอรหัสผู้มาปฏิบัติธรรม โดยได้นำผอบพร้อมอัฐิธาตุของผู้ปฏิบัติ ได้แก่

- หลวงตาประกอบ ปยุตโต พระสงฆ์ที่อยู่จำพรรษาศึกษาธรรม กับพระอาจารย์สาคร ธัมมาวุธ จนกระทั่งมรณภาพ
- คุณบัณฑิต ศรีลัมพ์ อดีตผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาปฏิบัติธรรมอยู่กับครูบาอาจารย์ อาทิ หลวงปู่ฝั้น อาจาโร, หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ, หลวงปู่หลุย จันทสาโร, หลวงปู่ขาว อนาลโย, หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี, หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน จนกระทั่งถึงแก่กรรม
- คุณขุนเฮง คงคร ผู้มาปฏิบัติธรรมอยู่กับพระอาจารย์สาคร จนกระทั่งถึงแก่กรรม

เพื่อมาใหเจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมหานิวงศ์ พิจารณา และกราบเรียนขอคำแนะนำในการปฏิบัติต่ออัฐิธาตุที่แปรสภาพทั้งหมดนี้ อย่างเหมาะสม

เมื่อเจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมหานิวงศ์ ได้ใช้แว่นขยายพร้อมส่องไฟฉายพิจารณาอัฐิธาตุดังกล่าว พบว่าอัฐิธาตุที่พระอาจารย์สาคร ธัมมาวุธ นำมาให้พิจารณานั้น มีการแปรสภาพเป็นผลึกแก้วใส สะท้อนแสงบ้าง เป็นลักษณะผลึกสีขาวขุ่นบ้าง ซึ่งไม่เหมือนกับอัฐิบุคคลทั่วไปที่ถึงแก่กรรม

เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมหานิวงศ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจะแยกส่วนของอัฐิธาตุของแต่ละบุคคลให้เป็นเอกเทศ ใส่ผอบที่เป็นลักษณะโปร่งแสง ปิดทองที่ฐานและส่วนยอดผอบ เขียนชื่อผู้ถึงแก่กรรมให้ถูกต้องชัดเจน มีรูปภาพประกอบ และปรารภให้สร้างอนุสรณ์สถานถวายแด่องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร โดยได้แนะนำรูปแบบของอนุสรณ์สถานไว้ ดังนี้

๑. สร้างเป็นเจดีย์อนุสรณ์สถาน รูปแบบพระปทุมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม ส่วนยอดเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระธาตุครูบาอาจารย์ ส่วนอัฐิพระสงฆ์และโยมผู้ปฏิบัติธรรมที่พระอาจารย์สาคร นำมาให้เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมหานิวงศ์ พิจารณานั้น ให้แสดงเป็นบริวาร

๒. สร้างเป็นอาคารอนุสรณ์สถาน ส่วนชั้นบนอาคารบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระธาตุครูบาอาจารย์ ส่วนอัฐิพระสงฆ์และโยมผู้ปฏิบัติธรรมที่พระอาจารย์สาครนำมาให้เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า พิจารณานั้น ให้แสดงเป็นบริวาร

๓. สร้างเป็นอาคารอนุสรณ์สถาน โดยส่วนบนของอาคารสร้างเหมือนลักษณะยอดเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระธาตุครูบาอาจารย์ ส่วนอัฐิพระสงฆ์และโยมผู้ปฏิบัติธรรมที่พระอาจารย์สาครนำมาให้เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า พิจารณานั้น ให้แสดงเป็นบริวาร ส่วนว่าจะสร้างกี่ชั้น ให้แบ่งใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง ให้คณะสงฆ์พิจารณาตามความเหมาะสม

จากคำปรารภดังกล่าว พระอาจารย์สาคร ธัมมาวุธ และคณะสงฆ์ จึงพิจารณาสร้างเป็นอาคารอนุสรณ์สถาน ๙ ชั้น โดยส่วนบนของอาคารสร้างเหมือนลักษณะยอดเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระธาตุครูบาอาจารย์ ส่วนอัฐิพระสงฆ์และโยมผู้ปฏิบัติธรรมแสดงเป็นบริวาร ตามดำริที่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหามุนีวงศ์ ได้ให้คำแนะนำไว้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อให้เป็นสถานที่จัดเก็บพระบรมสารีริกธาตุ พระอัฐิธาตุ และพระธาตุของพระอริยสงฆ์ทั้งที่เป็นสาวก และพระอริยสงฆ์ที่ไม่ใช่สาวก อย่างเหมาะสม
๒. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ ที่ถูกต้องตามหลักพุทธศาสนาสายเถรวาท
๓. เพื่อแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ถึงวิธีการปฏิบัติของผู้ปฏิบัติที่เป็นสาวก และไม่ใช่นักบวช นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพของธาตุที่ยังอยู่ ซึ่งเป็นหลักฐานความมีอยู่จริงของผลแห่งการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เกิดการยอมรับในธรรม และการปฏิบัติธรรม ตามแนวทางที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้
๔. เพื่อสร้างสาน สืบต่อ ให้ผู้ที่ได้เข้าชมโครงการ ทั้งที่เป็นพุทธศาสนิกชน หรือไม่ใช่พุทธศาสนิกชน ทั้งผู้เคยปฏิบัติ และไม่เคยปฏิบัติ เกิดความสนใจในพุทธศาสนา เกิดแรงจูงใจ ในการศึกษาปฏิบัติ จากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่โครงการได้จัดแสดงไว้
๕. มีสถานที่ที่เหมาะสมแก่การดำเนินกิจกรรมทางพุทธศาสนา และกิจการสาธารณประโยชน์อื่น

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป ทั้งพุทธศาสนิกชน หรือ ศาสนิกอื่น ที่สนใจศึกษาพุทธศาสนา ชาวต่างชาติที่สนใจ สามารถเข้าชม ศึกษา ในภาษาต่างประเทศที่โครงการจัดเตรียมไว้ให้ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษา

เวียดนาม ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษามลายู เป็นต้น ตลอดจนผู้พิการทางหู ผู้พิการทางตา สามารถเข้าถึงข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีที่โครงการจัดทำ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้ได้ เป็นต้น

วิธีดำเนินการโครงการ

๑. ก่อสร้างอาคารอนุสรณ์สถาน ๙ ชั้น โดยมีเจดีย์อยู่ชั้นบนสุด
๒. จัดแสดงพระบรมสารีริกธาตุ พระอัฐิธาตุ และพระธาตุต่าง ๆ ภายในเจดีย์ ส่วนยอดเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระธาตุครูบาอาจารย์ ส่วนอัฐิพระสงฆ์และโยมผู้ปฏิบัติธรรมนั้นให้แสดงเป็นบริวาร
๓. จัดแสดงนิทรรศการ พระอัฐิธาตุ และพระธาตุ ของแต่ละท่าน ประวัติ และแนวทางปฏิบัติของแต่ละท่าน เป็นแนวทางการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการนำเสนอให้เป็นที่น่าสนใจ ง่ายต่อการศึกษาทำความเข้าใจ
๔. จัดแสดงพิพิธภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนวัตถุโบราณ - ปัจจุบัน เช่น พระพุทธรูป เครื่องสักการบูชาต่าง ๆ ในสมัยโบราณ
๕. เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลวิชาการทางด้านพุทธศาสนา ให้ผู้สนใจเข้าศึกษาค้นคว้า หรือสอบถามข้อมูล ค้นคว้าการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการการปฏิบัติ
๖. จัดให้มีโครงการศึกษาปฏิบัติธรรม จัดทำสถานที่ปฏิบัติธรรมที่เหมาะสม ปลอดภัย ให้แก่ผู้สนใจ มีสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์

สถานที่ดำเนินการโครงการ

ณ วัดป่ามณีกาญจน์ ต.ศาลากลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

ที่ปรึกษาโครงการ

หลวงปู่สาคร ธรรมมาวุธ

ประธานที่ปรึกษาโครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนทั่วไปได้ร่วมกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้ปลูกฝังคนรุ่นใหม่ ได้สำนึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันหลักของชาติ
๒. เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยใช้หลักพระสัทธรรม ๓ เป็นแนวทางในการนำเสนอ ได้แก่ ๑) ปริยัติ คือ การศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนอันจะต้องเล่าเรียน ได้แก่ นวักคัสตฤศาสน์ ๒) ปฏิบัติ คือ ปฏิภา

อันจะต้องปฏิบัติ ได้แก่ อริยมรรคมีองค์ ๘ หรือไตรสิกขา และได้ประจักษ์ถึง ๓) ปฏิเวธ คือผลอันจะพึงเข้าถึงหรือบรรลุด้วยการปฏิบัติ อันได้แก่ โลกุตระธรรม ๙ คือ มรรค ๔ ผล ๕ นิพพาน ๑ จากหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่แสดงไว้อย่างแจ่มชัดในเจดีย์อนุสรณ์สถานฯ

๓. ผู้เข้าชมนิทรรศการ หรือพิพิธภัณฑ์ ได้ประจักษ์ชัดถึงผลของการปฏิบัติอันเป็นรูปธรรม จากพระบรมสารีริกธาตุ พระอัฐิธาตุ และพระธาตุ เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในหลักพุทธศาสนา ในการปฏิบัติตามแนวทางของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ฝั้น ตลอดจนพระอริยสงฆ์ และฆราวาส ที่นำมาจัดแสดง
๔. ผู้เข้าเยี่ยมชมนิทรรศการและพิพิธภัณฑ์ เกิดความสนใจ เกิดแรงจูงใจ กระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่นในการศึกษาการปฏิบัติจิตตภาวนา ตามแนวทางของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ฝั้น ตลอดจนพระอริยสงฆ์ และฆราวาส ที่นำมาจัดแสดง ผ่านการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
๕. ชุมชน สถานศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีสถานที่จัดทำโครงการ เข้าร่วมโครงการ หรือจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาธรรม การปฏิบัติธรรมตามแนวทางของพระพุทธศาสนา หรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์อื่น ๆ
๖. เป็นโครงการต้นแบบของพิพิธภัณฑ์ นิทรรศการที่จัดแสดงองค์ความรู้ทางด้านพุทธศาสนา ไว้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ มีการจัดการโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีทันสมัย ประหยัดพลังงาน และรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

รายละเอียด

การก่อสร้างอาคารอนุรักษ์สถาน หลวงปู่ฝั้น อาจาโร

ลักษณะอาคารและวัตถุประสงค์

อาคารอนุรักษ์สถาน หลวงปู่ฝั้น อาจาโร เป็นอาคารเอนกประสงค์ ความสูงรวม ๙ ชั้น มีพื้นที่ใช้สอยโดยประมาณ ๓๔,๑๘๒.๙๐ ตรม.

พื้นที่จอดรถชั้น B3

พื้นที่จอดรถชั้น B2

พื้นที่จอดรถชั้น B1

- ระเบียบ
- ศาลาโถง
- พื้นที่จอดรถ

พื้นที่ชั้น ๑

- ใช้เป็นพื้นที่ต้อนรับ และประชาสัมพันธ์

พื้นที่ชั้น ๒

- ใช้เป็นพื้นที่ปฏิบัติธรรม

พื้นที่ชั้น ๓

- ใช้เป็นห้องประชุม ห้องรับรอง

พื้นที่ชั้น ๔

- นิทรรศการสมเด็จพระราชาคณะ ในสมัยรัตนโกสินทร์
- พิพิธภัณฑ์ศาสนวัตถุและเครื่องสักการะโบราณ – ปัจจุบัน

พื้นที่ชั้น ๕

- นิทรรศการเกี่ยวกับพระอริยสาวก
- นิทรรศการเกี่ยวกับพระอริยะที่ไม่ใช่สาวก (ฆราวาส)

พื้นที่ชั้น ๖

- เจดีย์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

หมายเหตุ พื้นที่ใช้สอยอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ประมาณการค่าก่อสร้าง

๑. พื้นที่ชั้น B๓ (๕,๔๙๒.๗๐ ตรม.X ๒๐,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๑๐๙,๘๕๔,๔๐๐.- บาท
๒. พื้นที่ชั้น B๒ (๕,๔๙๒.๗๐ ตรม.X ๒๐,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๑๐๙,๘๕๔,๔๐๐.- บาท
๓. พื้นที่ชั้น B๑	
๓.๑ ระเบียง ๕๘๗ ตรม.X ๒๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๑๔,๖๗๕,๐๐๐.- บาท
๓.๒ ศาลาโถง ๑๕๘ ตรม.X ๑๐๐,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๑๕,๘๐๐,๐๐๐.- บาท
๓.๓ พื้นที่จอดรถ ๔.๘๖๓ ตรม.X ๒๐,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๙๗,๒๖๐,๐๐๐- บาท
๔. พื้นที่ชั้นที่ ๑	
๔.๑ ระเบียง ๑,๓๕๘ ตรม.X ๒๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๓๓,๙๕๐,๐๐๐.- บาท
๔.๒ พื้นที่ภายใน ๓,๖๓๒ ตรม.X ๔๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๑๖๓,๔๔๐,๐๐๐.- บาท
๕. พื้นที่ชั้นที่ ๒	
๕.๑ ระเบียง ๓๔๐.๕๐ ตรม.X ๒๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๘,๕๑๒,๕๐๐.- บาท
๕.๒ พื้นที่ภายใน ๒,๗๕๘ ตรม.X ๔๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๑๒๔,๑๑๐,๐๐๐.- บาท
๖. พื้นที่ชั้นที่ ๓	
๖.๑ ระเบียง ๒๕๔.๕๐ ตรม.X ๒๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๖,๓๖๒,๕๐๐.- บาท
๖.๒ พื้นที่ภายใน ๒,๕๕๐ ตรม.X ๔๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๑๑๔,๗๕๐,๐๐๐.- บาท
๗. พื้นที่ชั้นที่ ๔	
๗.๑ ระเบียง ๒๓๖ ตรม.X ๒๕,๐๐๐฿/ตรม.)	๕,๙๐๐,๐๐๐.- บาท
๗.๒ พื้นที่ภายใน ๒,๒๑๒ ตรม.X ๔๕,๐๐๐ บาท	๙๙,๕๔๐,๐๐๐. บาท
๘. พื้นที่ชั้นที่ ๕	
๘.๑ ระเบียง ๒๑๗.๕๐ ตรม.X ๒๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๕,๔๓๗,๕๐๐.- บาท
๘.๒ พื้นที่ภายใน ๑,๘๗๔ ตรม.X ๔๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๘๔,๓๓๐,๐๐๐.- บาท
๙. พื้นที่ชั้นที่ ๖	
๙.๑ ระเบียง ๑,๖๖๗ ตรม.X ๒๕,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๔๑,๖๗๕,๐๐๐.- บาท
๙.๒ เจดีย์ ๙๔๑ ตรม.X ๒๐๐,๐๐๐ ฿/ตรม.)	๘๘,๒๐๐,๐๐๐.- บาท
๙.๓ ศาลามุม ๔ หลัง (๑๙๖ ตรม. X ๗๐,๐๐๐฿/ตรม.)	๑๓,๗๒๐,๐๐๐.- บาท

รวมค่าก่อสร้างโดยประมาณ

๑,๑๕๙,๕๘๗,๓๐๐ บาท

=====

รายชื่อพระอริยะที่ไม่ใช่สาวก (ฆราวาส) ที่จะนำอัฐิธาตุมาจัดแสดง

พระอริยะที่ไม่ใช่สาวก (ฆราวาส) ที่ถึงแก่กรรมแล้ว

๑. คุณพ่อบันยง ศรีลัมพ์ (อดีตผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย)
๒. คุณพ่อขุนเฮง คงควร
๓. คุณศิริประภา คำปัญญา (น้อย)
๔. คุณแม่จี ทองงามดี
๕. คุณแม่นงธร เล็กนิคม (ครูนง)
๖. คุณจารึก เรืองหุ่น

พระอริยะที่ไม่ใช่สาวก (ฆราวาส) ที่ยังไม่ถึงแก่กรรม

๑. อุบาสิกานิรนาม ๑
๒. อุบาสิกานิรนาม ๒

พระอริยะที่ไม่ใช่สาวก (พราวาส) ที่ถึงแก่กรรมแล้ว

คุณบ้นยง ศรีลัมพ์

ชาติกำเนิด

คุณบ้นยง ศรีลัมพ์ เกิดในตระกูล ศรีลัมพ์ ตันตระกูล พระยารามราชภักดี (ใหญ่ ศรีลัมพ์) บิดาชื่อพระคุณยัถยทัตชนาณัติ มารดาชื่อ นาง ชูจิต (ภักดีวงศ์) เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๔๖๙ มีพี่น้อง ๔ คน เป็นบุตรคนที่ ๒ ได้สมรสกับ นางคำคุณ มีบุตรด้วยกัน ๔ คน จบการศึกษา วิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต ณ. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย หลังจากจบการศึกษาได้เข้าทำงานที่การรถไฟแห่งประเทศไทย และได้รับตำแหน่งสุดท้ายก่อนเกษียณอายุราชการเป็น ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๕ – ๒๕๒๙ เป็นผู้มีความขยัน ละเอียด รอบคอบ และ ซื่อสัตย์

การทำงาน รักษาศีล

ที่บ้านพักสามเหลี่ยมรถไฟ อรุณพงษ์ คุณบ้นยงได้จัดทำกุฏิไว้ ๒ หลัง โดยได้แรงบันดาลใจภายหลังจากได้ไปกราบหลวงปู่สาม อภิญาจโน ที่วัดป่าไทรวิเวก จ.สุรินทร์ และมีโบกี้รถไฟอีก ๑ ตู้ ตู้รถไฟนี้ได้ปรับปรุงให้เป็นที่พักสงฆ์ เมื่อครูบาอาจารย์หลายท่าน อาทิ หลวงปู่บุญเพ็ง หลวงปู่ท่อน หลวงปู่สาคร มาปฏิบัติศาสนกิจที่กรุงเทพฯ ก็ได้เมตตาเข้าพักที่กุฏิที่คุณบ้นยงได้เตรียมไว้เป็นประจำ (ตู้รถไฟนี้ต่อมา คุณคำคุณ ได้นำถวายให้แก่หลวงปู่สาคร และในปัจจุบัน หลวงปู่สาครให้เก็บรักษาไว้ที่วัดป่ามณีกาญจน์ เพื่อใช้เป็นที่พักครูบาอาจารย์) ภายหลังจากเข้ามาศึกษาในแนวทางปฏิบัติอย่างจริงจังแล้วคุณบ้นยง และคุณคำคุณ ได้ชวนกัน ถือนศีล ๘ ทุกวันพระ

ชีวิตการปฏิบัติภาวนา

คุณบันยงเป็นผู้ศึกษาธรรมะ เคยอุปสมบทที่วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามฯ เป็นเวลา ๑ พรรษา เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๕ มีฉายาว่า “ปิยสิโล” ในวันเสาร์ และอาทิตย์ คุณบันยงมักจะพาครอบครัวตระเวนไปตามวัดต่าง ๆ ที่คุณค่าคุณอยากไป เพื่อรดน้ำมนต์บ้าง ดูหมอบ้าง ขอเลขเด็ด แล้วแต่วัดที่ไปจะมีอะไร ซึ่งคุณบันยง เคยกล่าวว่าอย่างน้อยก็ได้พาครอบครัวเข้าวัดทำบุญดีกว่าไปเล่นการพนัน

ตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ เป็นต้นมา คุณบันยงและคุณค่าคุณผู้เป็นภรรยา เริ่มสนใจในจริยาวัตรและคำสอนของครูบาอาจารย์สายวัดป่า โดยได้อ่านประวัติหลวงปู่่มั่นที่เขียนโดยหลวงตามหาบัว ในนิตยสารสตรีสาร และครั้งหนึ่ง หลวงปู่ฝั้นได้ลงมากรุงเทพ โดยได้มาพักที่วัดสิริกมลवास (วัดใหม่เสนานิคม) และได้พบกับสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อัมพร อมฺพโร) ขณะนั้นองค์ท่านติดตามศึกษาธรรมกับหลวงปู่ฝั้นอยู่ ซึ่งคุณบันยงสนิทกับองค์ท่านเนื่องจากเคยอุปสมบทที่วัดราชบพิธและคุ้นเคยกัน คุณค่าคุณเคยเล่าว่า คุณบันยงรู้สึกแปลกใจที่พบองค์ท่านอัมพร และเห็นท่านมาติดตามหลวงปู่ฝั้น แสดงว่าจะต้องมีอะไรพิเศษ จึงเริ่มมีศรัทธาในองค์หลวงปู่ฝั้นมากขึ้น จากนั้นได้หาโอกาสเที่ยวไปพบครูบาอาจารย์ในภาคอีสาน ครั้งละหลาย ๆ วัน โดยทางรถยนต์บ้าง โดยทางรถไฟบ้าง โดยมักจะไปพบและค้างคืนที่วัดหลวงปู่ฝั้น อาจาโร วัดป่าอุดมสมพร, หลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกองเพล, หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน วัดป่าบ้านตาด, หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี วัดหินหมากเป้ง, หลวงปู่แหวน สุจิณฺโน วัดดอยแม่ป๋ง, หลวงปู่ชอบ ฐานสโม วัดป่าโคกมน, หลวงปู่หลุย จันทสาโร วัดถ้ำผาบิ้ง, หลวงปู่คำดี ปภาโส วัดถ้ำผาปู่, โดยมักจะไปสนทนาธรรม กับครูบาอาจารย์ต่าง ๆ ทั้งที่วัดของท่าน และเมื่อท่านลงมาปฏิบัติศาสนกิจ ในกรุงเทพฯ คุณบันยง จะมีเทปคำสอนของครูบาอาจารย์หลายองค์ทั้งที่อัดไว้เองหรือที่ได้รับมา เก็บไว้ในรถยนต์และที่บ้าน และจะนำมาเปิดฟังเป็นประจำเมื่อมีโอกาส

การอบรมสอนลูกหลาน และคนใกล้ชิด

คุณบันยง และคุณคำคุณจะชวนลูก ๆ สวดมนต์ทำวัตรเช้า และวัตรเย็นอยู่เสมอ โดยเฉพาะในวันพระ เมื่อมีโอกาสลาพักร้อนในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน จะพากันไปวัดป่าทางภาคอีสานทั้งครอบครัว

ครูบาอาจารย์เมตตาสอนธรรมะ

หลังจากเกษียณอายุราชการ คุณบันยง ได้ไปอยู่ปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่หลุย จันทสาโร ที่สำนักสงฆ์เย็นสุดใจ ที่ อ.หัวหิน จ.ประจวบฯ เป็นเวลาหลายสัปดาห์ ซึ่งในระหว่างนั้นหลวงปู่หลุยฯ ท่านเมตตาเข้มงวดในการปฏิบัติของคุณบันยงโดยตลอด

จิตสุดท้าย

เมื่อกลางปี ๒๕๕๑ คุณบันยงป่วยด้วยโรคหัวใจตีบ ได้เข้าไปพักรักษาตัวที่ สถาบันโรคทรวงอก และอยู่ระหว่างรอการผ่าตัด เนื่องจากสภาพร่างกายยังไม่พร้อม มีอาการน้ำท่วมปอดอยู่ จนกระทั่งวันที่หลวงปู่อุทัยไปฉันเช้าที่วัดป่ามณีกาญจน์ พระอาจารย์สาครได้ชวนพระอาจารย์อุทัยไปเยี่ยมคุณบันยงที่โรงพยาบาล และหลวงปู่อุทัยได้เมตตาแสดงธรรมเทศนาเรื่องมรณานุสติ ^๑ สอนให้ระลึกถึงความตายเป็นเรื่องธรรมดา และหลวงปู่สาคร ได้อธิบายต่อในเรื่องปรีณิพพานสูตร ^๒ เรื่องการจุติ ^๓ เปลี่ยนภพจากนั้น คุณบันยงมีจิตใจอาภายะ ลุกขึ้นและลงจากเตียง ก้มลงกราบครูบาอาจารย์ทั้ง ๒ และได้เดินไปส่งถึงหน้าลิฟต์ จากนั้นก็เดินกลับมาขึ้นเตียงเอง หลังจากนั้น ๓ วัน คุณบันยงก็เสียชีวิตในอาการสงบ ในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นวันพระ ๑๕ ค่ำ สิริอายุได้ ๘๒ ปี โดย หลวงปู่สาคร ได้นำอัฐิบางส่วนมาเก็บไว้ที่วัดป่ามณีกาญจน์ ครั้นเมื่อปลายปี ๒๕๕๗ หลวงปู่สาครนำโกฐใส่อัฐิของคุณบันยงออกมาพิจารณา จึงพบว่าอัฐิได้กลายเป็นอัฐิธาตุเช่นเดียวกับฆราวาสผู้ตั้งเจตนามั่นในการปฏิบัติท่านอื่น ๆ

¹ มรณานุสติ หมายถึง การระลึกถึงความตายอันจะมีมาถึงตนเป็นธรรมดา พิจารณาให้ใจสงบจากอกุศลธรรม เกิดความไม่ประมาท และไม่หวาดกลัวคิดเร่งชวนชวายเป็นทุกข์ และทำความดี(พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2546)

² ปรีณิพพานสูตร เป็นพระสูตรว่าด้วยการดับขันธของพระผู้มีพระภาค พระสูตรนี้เป็นบันทึกประมวลลำดับเหตุการณ์และพระธรรมเทศนาในขบวนการเสด็จจาริก แสดงธรรมครั้งสุดท้ายของพระผู้มีพระภาค ตลอดจนเหตุการณ์ในวันเสด็จดับขันธปรินิพพาน การถวายพระเพลิง การแจกพระบรมสารีริกธาตุ และการสร้างสรีระ

³ จุติ แปลว่า การเคลื่อน หมายถึง เคลื่อนจากภาวะหนึ่ง ไปสู่อีกภาวะหนึ่ง

บันทึกตามคำบอกเล่าของหลวงปู่สาคร ฐัมมาวุธ

วันที่ไปเยี่ยมผู้ว่าฯ พอท่านอาจารย์อุทัยอธิบายเรื่องมรณานุสติจบ เราก็มาอธิบายปรีณิพพานสูตร พูดเรื่องการเตรียมการสำหรับที่จะต้องจุติภพ คือเราจะต้องตั้งนาฬิกาชีวิต ถ้าถึงคราวมันจะไปก็ต้องไป ถ้ามันจะอยู่ก็ต้องอยู่ ถ้าจะไปก็ต้องไป ก็พูดเรื่องปรีณิพพานสูตร การทำฌาน^๔ ตั้งแต่ปฐมฌานเข้าไปจนถึงอากาศานัญญาตนะ แล้วก็ถอยจิตลงมาตามลำดับ แล้วก็เข้าไปใหม่ระหว่างกลางฌานทั้ง ๔ บัดนี้แล้วจะมาพิจารณาถึงธาตุขันธ์ พิจารณาอายุขัย พิจารณาเรื่องกรรม พิจารณาทั้งกรรมทั้งอายุขัย หรืออุปคต ว่าในโลกปัจจุบันนี้ ถึงคราวที่จะจุติภพหรือไม่ ถ้าถึงคราวที่จะจุติภพ วันเวลาเนี่ย เรากำหนดวันเวลา ผู้ว่าฯ เอาวันพระ ๑๕ ค่ำ เดือนสิงหาคม สุดท้ายมาเราบอกให้พักจิตไว้ที่สัญญาเวทยิตนิโรธ^๕ แล้วจะไม่มีเวทนา ที่อื่นมีเวทนาทั้งหมด สมานีระดับไหนก็มีเวทนา แต่ถ้าตัวนี้จะไม่มีความเวทนา ขณะนั้นท่านอาจารย์อุทัยก็นั่งอยู่ด้วยกัน คู่กัน ๒ องค์ ท่านอาจารย์อุทัยฯ นั่งทางหัวเตี้ย เรานั่งทางกลางเตี้ยลงมาทางขา ก็อธิบายในเรื่องของปรีณิพพานสูตร พอไปพักจิตได้แล้ว คิดว่าจะลงเตี้ยมันก็ลงเตี้ยได้โดยไม่ต้องประคอง ไม่ได้ประคองเลย เพราะอีก ๓ วันจะถึงแก่กรรมแล้ว ผู้ว่าฯ ลงมาจากเตี้ยลงมาระหว่างกลางท่านอาจารย์อุทัยกับเรา ลงมากราบงาม ๆ กราบที่ละองค์ด้วยนะ กราบท่านอาจารย์อุทัยแล้วก็มากราบเรา ดึงแขนขึ้นมาไม่ให้กราบ ก็ยังนั่งลงกราบ ผู้ว่าฯ ก็บอกว่ามันไม่ได้ มันต้องกราบได้ฟังเทศน์ขนาดนี้แล้วต้องกราบ มันไม่กราบไม่ได้ แล้วก็ยังเดินมาส่งเราถึงหน้าลิฟต์ การไปพักจิตที่สัญญาเวทยิตนิโรธมันไม่มีสัญญากับเวทนา ถ้าเข้าไปพักจิตที่นี่ได้แล้ว เราอยากจะทำอะไรก็ทำได้หมดแล้ว จะลุกเดินลงมาเข้าห้องน้ำก็เดินปกติไม่ต้องประคอง

ครั้งพอมันมีสัญญาณเตือนขึ้นขึ้นมาว่าเราจะถึงเวลาที่เรากำหนดแล้ว ที่เราจะจุติภพ จะจุติภพเวลาไหนมันบอกเวลาได้ แล้วเราก็เคลื่อนมาตามลำดับแล้วก็เข้าไปใหม่ แล้วก็จุติระหว่างกลางรูป(จตุตถฌาน) กับอรูป (อากาศานัญญาตนะ) ต่อกัน เขาเรียกว่าจุติพบแล้ว นั่นไม่มีคำอธิบายอย่างอื่น พอเสร็จแล้วเราก็ไปเป็นประธานอาบน้ำศพ แล้วก็ไปเป็นประธานเผาศพ เผาศพเสร็จแล้วก็เอาอัฐมาเก็บอยู่ที่นี่

⁴ ฌาน (บาลี) หรือ ธ्यान (สันสกฤต) หมายถึง การเพ่งอารมณ์จนใจแน่วแน่เป็นอัปนาสมาธิ ภาวะจิตสงบประณีต ซึ่งมีสมาธิเป็นองค์ธรรมหลัก ฌานแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ ๑) รูปฌาน 4 ฌานมีรูปธรรมเป็นอารมณ์ ฌานที่เป็นรูปาวจร ๒) อรูปฌาน 4 ฌานมีรูปธรรมเป็นอารมณ์ ฌานที่เป็นอรูปาวจร

⁵ สัญญาเวทยิตนิโรธ เป็นฌานหนึ่งใน อนุปัปพวิหาร คือธรรมเป็นเครื่องอยู่ตามลำดับ ๙ ประการ ได้แก่ ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาศานัญญาตนฌาน วิญญูณัญญาตนฌาน อากิญจัญญาตนฌาน เนวสัญญานาสัญญาตนฌาน และสัญญาเวทยิตนิโรธ

คุณพ่อขุนเฮง คงควร

ชาติกำเนิด

คุณพ่อขุนเฮง คงควร เกิดเมื่อ ปี ๒๔๕๗ ในสกุล คงควร มีบิดาชื่อนายเทียมฮก คงควร มารดาชื่อ นางทิพย์ คงควร สกุลเดิมวิเศษสิงห์ มีพี่น้อง ๖ คน สมรสกับคุณแม่สุปราณี มีบุตรด้วยกัน ๓ คน จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และได้ศึกษาทางธรรมถึงระดับนักธรรมเอก คุณพ่อขุนเฮง เดิมอาศัยอยู่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี กับพี่สาว ชื่อนางระเบียบ พิสิทธิ์ศักดิ์ สามีมของป่าระเบียบเป็นตำรวจอยู่อำเภอทองผาภูมิ จึงได้ย้ายครอบครัวจากจังหวัดสุพรรณบุรี มาอยู่อำเภอทองผาภูมิ คุณพ่อขุนเฮงเริ่มจากการมาช่วยป่าระเบียบค้าขาย และทำสวนผลไม้ ต่อมา ได้ประกอบอาชีพทำสวน และค้าขายโดยจัดหาของต่าง ๆ ส่งขายให้เหมืองดีบุก ในอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

การทำทานรักษาศีล

คุณพ่อเล่าว่าคุณปู่เทียนฮก บอกว่า “ขุนเฮงเอ๊ย อย่าให้ถึงอายุหกสิบนะ บวชเสียก่อน” คุณพ่อขุนเฮงจะมีนิสัยเกรงผู้ถือศีลกินเจ คุณป่าระเบียบพูดอะไรเรื่องศีลธรรมคุณพ่อจะฟังและจะให้เกียรติพยายามที่จะช่วยเหลือเรื่องการดำรงชีพ เวลาคุณป่าระเบียบเดือดร้อนหรือจำเป็นจะต้องทำบุญอะไรหรือแนะนำเรื่องทำบุญ คุณพ่อจะเป็นผู้สนับสนุนตลอดมา

ปี 2505 ได้มีพระสงฆ์ชาวพม่าเดินทางผ่านมา คุณพ่อขุนเองได้นิมนต์พระสงฆ์ให้พักกลดในที่ดินของตน เพื่อที่จะได้มีโอกาสทำบุญกับพระสงฆ์ได้ทุกวัน ต่อมาได้มีศรัทธาถวายที่ดินแปลงดังกล่าวให้กับพระสงฆ์เพื่อสร้างวัด และยังได้บริจาคที่ดินส่วนหนึ่งเพื่อการสร้างสถานศึกษาอีกด้วย

คุณพ่อขุนเองเป็นผู้รักษาศีล ๕ มั่นคง แม้มียะโมยขึ้นบ้าน และตนเองมีอาวุธอยู่ในมือพร้อมจะป้องกันตัว แต่เมื่อขโมยออกมาปรากฏตัวและสามารถต่อสู้ป้องกันตนเองได้ กลับไม่ทำ เนื่องจากกังวลว่าตนจะทำปาณาติบาตแก่ชีวิตผู้อื่น ทำให้ศีลที่ตนรักษาไว้บกพร่องไป แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ละเว้นการทำบาปเป็นสัมปตตวิริติ⁶ เป็นผู้มีสติสมบูรณ์

ชีวิต...การภาวนา

คุณพ่อพยายามตามหาพระปฏิบัติท่านมุ่งมั่นไปหาครูบาอาจารย์ โดยเฉพาะที่อยู่ที่ทองผาภูมิท่านก็ไปวัดหลวงพ่อยายวัดท่าขนุน ทุกวันพระพ่อจะต้องเข้าวัดแล้วก็ต้องไปถือศีล 8 แล้วก็ค้างที่วัด แต่พวกผมยังเด็กอยู่ช่วงวันพระก็พาไปเที่ยวที่วัดท่าขนุนนั่งเรือยนต์ไป คุณพ่อบอกว่า ปู่ชื่อเทียนฮก เป็นคนจีน คุณปู่ได้สอนคุณพ่อขุนเองว่า ให้บวชก่อนอายุ 60 ปี หลังจากปู่พยายามแนะนำคุณพ่อได้บวชในปี ๒๔๙๗ ที่วัดชัยชุมพลชนะสงคราม (วัดใต้) จ.กาญจนบุรี เป็นเวลา ๔ ปี แต่คุณพ่อก็มีจิตใจที่เฝ้ามองหาผู้ปฏิบัติอยู่เรื่อย ถ้าพระสงฆ์ยังไม่เข้มงวด ก็ยังไม่ถูกจริตของคุณพ่อ ขณะนั้นพี่สาวคุณพ่อขุนเอง ชื่อป้าระเบียบ ได้บวชช้อยู่ที่วัดเทวสังฆาราม (วัดเหนือ) จ.กาญจนบุรี คุณพ่อจึงได้พบพระเทพมงคลรังษี (ดี พุทธโชติเถระ) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดเหนือ

ในขณะนั้น คุณพ่อพยายามเข้ามาหาหลวงปู่ดี แต่หลวงปู่ดีดุ หลวงปู่ดีไม่ให้เข้าหา คุณพ่อทำทุกวิถีทางไม่ว่าคุก แล รั้ว ใช้ หรือ นวด ให้หลวงปู่อยู่นาน จนกระทั่งหลวงปู่ยอมรับได้ จึงได้รับการอบรมสั่งสอน

⁶ วิริติหรือการละเว้นมีอยู่ ๓ ลักษณะ คือ ๑. สมาทานวิริติ คือการตั้งใจตั้งใจไว้ล่วงหน้าก่อนว่า จะรักษาศีล จะละเว้นจากการประพฤติดิฉิล ละเว้นจากการทำบาป ๒. สัมปตตวิริติ คือการละเว้นในเหตุการณ์เฉพาะหน้า คือไม่ได้ตั้งใจไว้ล่วงหน้าว่าจะรักษาศีล แต่พอมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในขณะนั้นที่จะทำให้กระทำบาปขึ้นมา แต่ได้สติพิจารณาเห็นว่าการกระทำนั้นๆ เป็นบาป เป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่มีสติระลึกได้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบ เป็นบาปก็ตัดสินใจไม่กระทำ ๓. สมุจเฉทวิริติ เป็นการละเว้นโดยเด็ดขาด คือไม่ประพฤติดิฉิลเลยตลอดชีวิต ทุกขณะ ทุกเวลา เป็นศีลของพระอรหันต์ทั้งหลายตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป พระอรหันต์จะไม่ละเมิดศีลโดยเด็ดขาด เพราะละได้อย่างเด็ดขาด

ธรรมะจากหลวงปู่ดี หลังจากลาสิกขาในปี ๒๔๘๑ คุณพ่อก็ไปมีครอบครัว โดยมักพาครอบครัวเข้าวัด ทำบุญ ถือศีล ฟังธรรมอยู่เป็นประจำ ต่อมาเหมืองแร่ดีบุกเลิกกิจการ ทำให้การประกอบอาชีพค้าขายไม่ดีเหมือนก่อน แม้กระนั้น คุณพ่อก็ยังคงมีความยึดมั่นในพระรัตนตรัย และยังเข้าวัดภาวนาอยู่เป็นประจำ

คุณพ่อพยายามตามหาพระในสายปฏิบัติ ท่านมุ่งมั่นไปหาครูบาอาจารย์ ท่านเดินทางไปหลายที่ เสาะหาไปเรื่อยโดยเฉพาะที่อยู่ท้องผาภูมิ ก่อนที่หลวงปู่จะขึ้นมาอยู่ที่ท้องผาภูมิ ท่านไปหาหลวงปู่สาย (วัดท่าขนุน อ.ท้องผาภูมิ จ.กาญจนบุรี) ทุกวันพระพ่อจะต้องเข้าวัด ไปถือศีล 8 แล้วก็ค้างที่วัด ช่วงวันพระก็จะพาครอบครัวนั่งรถยนต์ไปทำบุญที่วัดท่าขนุน

หลังจากคุณพ่อชวนเฮงพบหลวงปู่สาคร ในปี ๒๕๒๒ ก็เข้ามาสนทนารธรรมกับหลวงปู่เรื่อย ๆ ท่านปล่อยวางทางบ้านหมด ไม่สนใจ ไม่เอา จะมุ่งมาทางนี้ ไม่ยึดอะไร จะมาอยู่ที่วัดเวฬุวันกับหลวงปู่สาคร

การอบรมบ่มสอนลูกหลาน

เมื่อยังมีชีวิตอยู่ คุณพ่อชวนเฮงจะตื่นแต่เช้า หุงข้าวทำกับข้าว และปลูกให้ลูก ๆ ตื่นมาทำบุญใส่บาตร เพื่อสะสมเสบียงไว้ชาติหน้า คุณพ่อจะเน้นให้ลูก ๆ รักษาศีล เมื่อลูก ๆ ออกไปยิงนกตกปลา กับเพื่อน ๆ ตามประสาเด็ก พอกลับมาถึงบ้านคุณพ่อจะตักเตือนก่อน เมื่อไม่ฟังและทำผิดอีกก็จะทำโทษ ด้วยวิธีการตี คุณพ่อจะไม่ตีด้วยความโมโห ดี 1 ครั้ง ก็สอนธรรมะไปด้วยเกือบชั่วโมง ดี 3 ครั้ง ใช้เวลาทำโทษเกือบครึ่งวัน แต่คุณแม่และลูกทุกคนก็นำคำสอนของพ่อไปปฏิบัติ คุณพ่อสอนให้เรียนทางธรรม ถ้าเรียนทางธรรม ศีลธรรมจะจบ เรียนทางโลกไม่จบ

ครูบาอาจารย์เมตตาสอนธรรม

โยมชวนเฮงจะชอบมาพบหลวงปู่เพื่อสนทนารธรรมครั้งละนาน ๆ บางครั้งอยู่คุยกันจนถึงเวลาทำวัตรเช้า โดยหลวงปู่ได้เน้นให้ภาวนาพุทโธ และให้พิจารณากาย พิจารณาจิต จนถอนอุปทานได้ จนเห็นตามความจริง

จิตสุดท้าย

ช่วงท้ายของชีวิต คุณพ่อขุนเองเข้ามาปฏิบัติธรรมที่วัดเวฬุวันในช่วงเข้าพรรษานานถึง ๕ เดือน แม้จะมีเวทนาทางกายมาก แต่คุณพ่อขุนเองก็ยังเดินจงกรม และเดินมาทำวัตรสวดมนต์ที่ศาลาได้ทุกวัน ครั้นพอออกพรรษา คุณพ่อขุนเองก็ได้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล และพบว่าป่วยเป็นโรคกระดูก

หลังจากนั้น อาการของคุณพ่อขุนเองก็ทรุดลง ลุกเดินไม่ได้ เป็นผู้ป่วยติดเตียง คุณพ่อขุนเองไม่ชอบอยู่ที่โรงพยาบาล คุณแม่ซึ่งเฝ้าไข้อยู่ตลอดเวลา พ่อจะกลับบ้านไม่สนใจเรื่องรักษา ตัว บอกให้พากลับบ้านอย่างเดียว คือจะมาอยู่วัด จนกระทั่งถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ แรม ๘ ค่ำ เป็นวันพระ อัฐิของคุณพ่อขุนเอง ภายหลังพบว่าได้เปลี่ยนเป็นอัฐิธาตุ

บันทึกตามคำบอกเล่าของหลวงปู่สาคร ธัมมาวุธ

คุณพ่อขุนเองพบหลวงปู่สาครครั้งแรกที่วัดพุมุต อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี ในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ เมื่อทราบความประสงค์ว่าหลวงปู่จะเดินทางไปที่ทองผาภูมิ จึงได้ปวารณาจ่ายค่ารถ ๒๐ บาท ค่าเรือ ๘๐ บาท ให้เดินทางนำหลวงปู่ไปสถานที่ดังกล่าว เมื่อไปถึงทองผาภูมิ หลวงปู่ได้ถามหาโยม ๔ คน ได้แก่ที่เป็นคนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้าน คนเฒ่าคนแก่ของวัด ไวยาวัจกร และพิธีกรของวัด จึงได้ทิดมั่ง โยมลาย โยมสมใจ ซึ่งมีธ ได้ถามหาว่ามีถ้าอยู่ที่ไหนบ้างที่พอจะพักอาศัยได้ โยมจึงได้แนะนำและพาไปที่ถ้ำแก่งกะโต่ง ครั้นพอถึงวันที่ ๑๕ ก.ค. ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นวันเข้าพรรษา โยมขุนเองก็ได้มาพักที่ถ้ำแก่งกะโต่งกับหลวงปู่ หลังจากนั้นเป็นต้นมา คุณพ่อขุนเองจะไปถ้ำแก่งกะโต่ง กับหลวงปู่เพื่อฝึกการเจริญภาวนา ในทุก ๆ วันพระ

โยมขุนเองเป็นคนแรกที่ส่งพระอาจารย์สาครไปวัดเวฬุวัน ตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ พอปี ๒๕๒๕ โยมขุนเองมาอยู่วัดช่วงเดือน มิถุนายน ถึง พฤศจิกายน ระหว่างนั้นได้สอนให้ภาวนามรณานุสติ นึกถึงความตายเป็นอารมณ์ โยมขุนเองมีอาการปวดกระดูกมากขึ้นทุกวัน แต่ยังสามารถเดินมาสวดมนต์ทำวัตรได้ทุกวัน เดินมาทานอาหารได้เอง เป็นผลจากการที่สภาวะจิตอยู่ในฌาน ขึ้นสัญญาเวทียตินิโรธ จึงข้ามเวทนาทางร่างกายได้ จากนั้นช่วงกลางพฤศจิกายน จึงได้ให้บุตรชายมารับไปโรงพยาบาล อยู่โรงพยาบาลไม่ถึง ๒ เดือน ก่อนจะถึงแก่กรรม หลังจากที่มาปฏิบัติที่วัดเวฬุวันเรียบร้อยแล้ว พระ

อาจารย์รื่น (หลวงปู่รื่น จิตตทโม วัดป่านิโครธาราม จ.อุดรธานี) ได้นำอัฐิไปบรรจุที่เจดีย์ที่โยมขุนเฮงได้เตรียมไว้ตั้งแต่ก่อนถึงแก่กรรม

ต่อมา ต้นไม้หักล้มทับกุฏิโยมขุนเฮง ที่วัดเวฬุวัน อาจารย์นพ (พระอาจารย์มานพ ฐานวโร) จึงไปตัดต้นไม้และรื้อกุฏิออกหมด แต่ยังไม่รื้อเจดีย์ ตกกลางคืนมาปรากฏว่ามีแสงสว่าง ให้อาจารย์มณีให้ใครต่อใครไปหา ว่ามีอะไรอยู่ที่นี่ ก็ได้พระมาบ้าง ได้อะไรต่ออะไรมาบ้าง แต่ตรงนั้นก็ยังสว่างอยู่ ภายหลังมาอาตมาก็เลยไปหา คือเขาทำเจดีย์ข้างล่างลงไปมีกระดานปิด ก็เลยไปเปิดกระดานที่ปิดตรงฐานเจดีย์อยู่ มันยังมีห่ออังคารอยู่ แล้วก็เลยเอามาเปิดดู เห็นอัฐิก่อนนี้เก็บอยู่ใต้ฐานเจดีย์

นางสาวศิริประภา คำปัญญา

ชาติกำเนิด

นางสาวศิริประภา คำปัญญา (น้อย) เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นบุตร นายบุญยืน และนางอินแก้ว คำปัญญา เป็นคนเชียงใหม่ พื้นฐานครอบครัว พ่อ แม่ มักพาเข้าทำบุญตั้งแต่วัยเด็ก คุณน้อยจึงมีจิตนิสัยชอบในการเข้าวัดทำบุญเสมอ ถึงแก่กรรมด้วยอาการเลือดออกในสมอง เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๒ สิริรวมอายุได้ ๓๐ ปี

ครูบาอาจารย์เมตตาสอนธรรม

คุณน้อยได้กราบหลวงปู่สาครครั้งแรก เมื่อครั้งที่ท่านไปพักที่วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร กรุงเทพฯ ซึ่งอยู่กุฏิหลังที่พักของพระมหาถาวร (ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๖) ในครั้งนั้น คุณน้อยพบกับหลวงปู่สาครฯ และได้ฟังธรรมของหลวงปู่ คุณน้อยได้เกิดความซาบซึ้งใจถึงกับร้องไห้ออกมาและบอกว่า “น้อยพบบ้านที่จะพักพิงแล้ว” คุณน้อยได้ติดตามและหาโอกาสไปกราบหลวงปู่เป็นประจำทั้งที่วัดเวฬุวัน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี เดือนละ ๑-๒ ครั้ง และเวลาหลวงปู่มาพักที่ ที่พักสงฆ์มูลนิธิหลวงปู่มน จ.รัฐสนิทวงศ์ ๓๗ โยมน้อยก็เข้ามาฟังโอวาทธรรมเสมอ ๆ ซึ่งหลวงปู่จะเน้นให้อโวาท ให้อยึดมั่นในพระไตรสรณคมน์⁷ และให้ตั้งเจตนาของการปฏิบัติเพื่อทำที่สุดแห่งทุกข์ให้แจ้งในชาตินี้

⁷ ไตรสรณคมน์ หมายถึง การถึงรัตนะสาม คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง

ชีวิตสุดท้าย จิตอยู่กับธรรม

ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ คุณน้อยเกิดอาการป่วยเป็นโรคมะเร็งในเม็ดเลือดขาว (ลูคีเมีย) ซึ่งอาการของโรค ทำให้คุณน้อยไม่สามารถทำงานเป็นปกติได้ และอาจถือเป็นโอกาสดี ให้เข้ามาปฏิบัติธรรมที่วัดเวฬุวันได้นานขึ้น

ปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๑ คุณน้อยมีอาการหนักขึ้น ต้องเข้าพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลและไม่สามารถไปปฏิบัติธรรมที่วัดได้อีก หลวงปู่สาครจึงได้เมตตาไปเยี่ยมที่โรงพยาบาล ๓-๔ ครั้งต่อเดือน จนกระทั่งวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๒ อันถือว่าเป็นการไปเยี่ยมครั้งสุดท้ายโดยการมาเยี่ยมครั้งนี้ หลวงปู่ได้เทศนาเรื่องฌาน ⁸ ในบทปริณิพพานสูตร ⁹ คือการจุติ ¹⁰ ภพของพระอริยะเจ้า แล้วโยมน้อยก็ถามว่า ทำไมเมื่อก่อนไม่เคยพูดให้ฟัง เราได้ตอบไปว่า เมื่อก่อนมันไม่ใช่เวลา วันนี้มันมีเวลาแล้วที่จะต้องไป มันต้องทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุด จากนั้นโยมน้อยก็ลงจากเตียงมาราบลา อาการของโรคไม่ได้พูด เพราะใจมีอำนาจมากกว่าจึงพุ่งตัวลงมาจากเตียงมาราบข้างล่างได้ แล้วก็บอกให้ทำหน้าที่ตัวเอง พอกำหนดวันเวลาได้แล้ว พอถึงเวลาก็มีสัญญาณเตือนขึ้นมา เพราะเจตนาเป็นตัวบอก ก็ถอยจิตลงตามลำดับ แล้วก็เข้าจิตไปใหม่ เข้าออกแบบนี้ ๒-๓ รอบก็ได้ เพราะการเข้าจิตในขณะนั้น มันแค่ชั่วขณะขยับนิ้วมือ เรียกว่าลัดนิ้วมือ ก็ถอยจิตลงตามลำดับ พอไปถึงระหว่างกลาง รูปกับอรูปรู้ต่อกัน จุติภพในระหว่างกลาง ฌานทั้งสี่ คือ ปัญจฌาน กับ อากาสนัญญายตนะ เรียกว่า จุติภพแล้ว ไม่มีคำอธิบายต่อไป แต่รู้ว่าจะกลับมา หรือไม่กลับมา เมื่อเทศนาจบ คุณน้อยเกิดความอาหวนทางด้านจิตใจเป็นอย่างมาก ได้กราบลาหลวงปู่เป็นครั้งสุดท้าย จากนั้น วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นวันแรม 13 ค่ำ โยมที่เฝ้าไข้อยู่ได้โทรศัพท์มาราบเรียนหลวงปู่และนิมนต์ให้หลวงปู่มาเยี่ยมที่โรงพยาบาล และเรียนว่าจะเสียชีวิตในวันนี้ หลวงปู่จึงตอบไปว่า “ให้ตายได้เลย เราจะจัดการศพให้” หลังจากนั้น หลวงปู่ได้ไปรับศพคุณน้อยในเวลา ๑๔.๐๐ น. เพื่อนำไปบำเพ็ญกุศลที่ฌาปนสถานวัดมกุฏกษัตริยารามราชวรวิหาร โดยได้นิมนต์พระสงฆ์ สวดพระอภิธรรม ๒ วัน และทำการฌาปนกิจใน

⁸ ฌาน คือการเพ่ง มี 2 ประเภท ๑) รูปฌาน 4 คือ ฌานมีรูปธรรมเป็นอารมณ์ ฌานที่เป็นรูปาวจร ๒) อรูปฌาน 4 ฌานมีอรูปธรรมเป็นอารมณ์ ฌานที่เป็นอรูปาวจร

⁹ ปริณิพพานสูตร เป็นพระสูตรว่าด้วยการดับขันธของพระผู้มีพระภาค พระสูตรนี้เป็นบันทึกประมวลลำดับเหตุการณ์และพระธรรมเทศนาในขบวนเสด็จจาริก แสดงธรรมครั้งสุดท้ายของพระผู้มีพระภาค ตลอดจนเหตุการณ์ในวันเสด็จดับขันธปริณิพพาน การถวายพระเพลิง การแจกพระบรมสารีริกธาตุ และการสร้างสรีร

¹⁰ จุติ หมายถึง การเคลื่อนไป จากภพหนึ่ง สู่อีกภพหนึ่ง

วันที่ ๓ จากนั้น ได้นำอัฐิของคุณน้อย กลับไปเก็บไว้ใต้ฐานพระประธานวัดเวฬุวัน รวมกับอัฐิของท่านอื่น ๆ

ในวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งเป็นวันสงกรานต์ หลวงปู่สาครฯ ได้ให้พระสงฆ์จัดเตรียมอัฐิที่เก็บไว้ใต้ฐานพระทั้งหมดออกมา เพื่อจะนำไปทำพิธีสงฆ์ประจำปี จนเมื่อเปิดโกศของคุณน้อย ก็พบว่าอัฐิมีลักษณะคล้ายหยดน้ำตาเทียนเกาะอยู่ พระสงฆ์จึงได้นำมากราบเรียนหลวงปู่ฯ ซึ่งหลวงปู่ได้เมตตาอธิบายให้ฟังว่า อัฐิที่ลักษณะดังกล่าว เป็นผลเนื่องมาจากการปฏิบัติธรรม ที่สมควรกับธรรมแล้ว

บันทึกคำบอกเล่าจากหลวงปู่สาคร ฐัมมาวุธ

ตอนที่มาอยู่วัดเริ่มป่วยใหม่ ๆ บอกว่าให้ตั้งใจภาวนา มีอย่างเดียวคือตายไม่มีอย่างอื่น ลองได้ป่วยแล้ว คือตายอย่างเดียว แล้วมีโอกาสตอนไหนเราจะบริกรรม เราจะภาวนา เราก็รีบทำ เพราะวันเวลาไม่ค่อยเรา ตอนนั้นสอนเรื่องไตรสรณคมน์ คือพอเรามีหลักไตรสรณคมน์ หลักพระไตรสรณคมน์คือการเชื่อมั่นในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เราเชื่อมั่นในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า แล้วก็เชื่อมั่นในการแสดงธรรม คือธรรมะการสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ในคำสอนของพระพุทธเจ้าทุกบท ทุกบาท ทุกคาถา เป็นไปเพื่อมรรคผลนิพพานทั้งหมด ข้อที่สำคัญก็คือพระสงฆ์ ขึ้นชื่อว่าผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าขึ้นชื่อว่าพระสงฆ์ ไม่ว่าผู้หญิงผู้ชายชื่อว่าพระสงฆ์ทั้งหมด แต่จะเป็นสงฆ์ระดับไหนก็แยกกัน สงฆ์ระดับโสดาปัตติมรรคหรือโสดาปัตติผล หรือสกทาคามีมรรคหรือสกทาคามีผล หรืออนาคามีมรรคอนาคามีผล หรืออรหันตมรรคอรหัตผล ขึ้นชื่อว่าพระสงฆ์เหมือนกันทั้งหมด 4 หมู่ 8 จำพวก

หลังจากนั้น ยังได้สนทนาธรรมกับโยมน้อยอีก 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 มาคุยเรื่องศีล เราคุยเรื่องศีลให้ฟัง เรื่องสมาทานวิริติ สมุจเฉทวิริติ พอศีลเป็นสมุจเฉทวิริติแล้วมันไม่ต้องรักษา ไม่ต้องสมาทาน มันอยู่ในใจแล้ว ก็เลยเป็นสมุจเฉทวิริติ จิตมันงดเว้นด้วยตัวของมันเอง ทำหน้าที่ตามเจตนา

แล้วพอมารั้งที่ 2 ก็มาพูดถึงเรื่องอริยสัจ 4 มันน่ายินดีที่ตรงไหนใน 3 แดนโลกธาตุ ไม่ว่าภพไหนภูมิไหน มันมีเกิดขึ้น มีตั้งอยู่ แล้วมีจุติ แม้แต่ในเทวโลกหรือพรหมโลกก็เหมือนกัน อายุจะกี่หมื่นปี กี่ล้านปี วินาทีมันจะกินนาที นาทีจะกินเป็นชั่วโมง ชั่วโมงจะกินเป็นวัน ๆ วัน ๆ จะกินเป็นอาทิตย์ จากอาทิตย์จะมากินเป็นเดือนๆ จากเดือนๆ มันจะมากินเป็นปี จะกี่ล้านปีก็หมด เพราะหมดไปตามกาลตามเวลาของมัน ฉะนั้น ในสามแดนโลกธาตุมันไม่มีที่ที่น่าจะรื่นรมย์ พอเราเห็นว่ามันเป็นทุกข์

ทั้งหมด เราเห็นว่ามันเป็นทุกข์ แต่ทุกข์ที่เราเห็นมันแจ้งในใจเราหรือยัง ต่อเมื่อทุกข์มันแจ้งในใจเราแล้ว ก็ไม่มีอะไรทำให้เราติดใจ สมุทัยก็ไม่ติดใจ ในตัวของสมุทัยก็ไม่ติดใจ มรรคก็ทำให้มาก เพราะทำให้มาก ในมรรคแล้ว นิโรธมันเกิดขึ้นมาโดยธรรมชาติของมัน ฉะนั้นถ้าทำให้แจ้งในสังขารอันนี้แล้ว ไม่มีใครที่จะอยู่ค้างโลก เพราะมันประจักษ์เต็มหัวใจ เมื่อประจักษ์เต็มหัวใจแล้วมันก็ไม่อยากได้ ไม่อยากดี แม้แต่สมบัติพระเจ้าจักรพรรดิ พระเจ้าจักรพรรดิก็นั่งอันตรธานไปก่อนก็มี หรือสมบัติอันตรธานไปก่อนพระเจ้าจักรพรรดิก็นั่ง ถ้าประพาสตัวผิด ผิดแนวทางของพระเจ้าจักรพรรดิบูบ สมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิก็อันตรธาน มันไม่เที่ยง มันก็เลยไม่มีที่จะรื่นรมย์

ในศาสนาของพระกุกสันโธ มีคณะสงฆ์ผู้หนึ่ง ตั้งใจประพฤติธรรม แล้วก็มีพวกอุบาสกอุบาสิกา ตั้งใจประพฤติธรรมกัน พวกอุบาสกอุบาสิกาตั้งใจประพฤติธรรมเพื่ออยากจะไปเกิดในบ้านของพระอินทร์ ในบ้านของท้าวสักกะเทวราช เขาก็ประสบผลสำเร็จกันทุกๆ คน พวกอุบาสกอุบาสิกา แต่ฝ่ายที่เป็นอาจารย์นี่ กลับไปได้ภพของอสูร อาจารย์กลับไปได้ภพของอสูร ธรรมชาติของอสูรนี้จะต้องขึ้นไปเป็นคนรับใช้เทวดา พวกอยู่ในบ้านของท้าวสักกะเทวราช เขาเห็นอสูรตนนี้ก็เหมือนกับว่าเราเคยเห็น แล้วก็แอบคุยกัน ภายหลังมาเขาก็เลยถามอสูรตนนั้น พอถามอสูรตนนั้นว่าเมื่อก่อนท่านใช้ชื่อนี้ใช่ไหมที่เป็นอาจารย์ของเราเอง ใช่ อ้าว แล้วทำไมท่านได้ภพแค่นี้เอง เรายังดีใจกับท่านว่าจะได้ไปนิพพานแล้ว หน้าจ้อยเลยอาจารย์ ท่านยังได้พบแค่นี้เอง ท่านกลับไปนี่ต้องไปเร่งพิจารณาอริยสัจ 4 นะ ลูกศิษย์สอนอาจารย์แล้วบัดนี้ พวกเทวดาในบ้านของท้าวสักกะเทวราชเขามาสอนอาจารย์ ท่านกลับไปนี่ต้องไปเร่งภาวนาอริยสัจ 4 ให้ได้ ทำให้แจ้งในสังขารทั้ง 4 ให้ได้ หน้าจ้อยเลย อยู่มาระยะหนึ่ง ยังคิดถึงลูกศิษย์ ไปลาลูกศิษย์ที่อยู่บ้านท้าวสักกะเทวราช ไปหาลูกศิษย์บอกว่าขอบใจมาก ๆ ที่ทำให้เราแจ้งในสังขารทั้ง 4 เราไปแล้วนะ เราไม่กลับมาแล้วนะ ไปเกิดในเป็นพระอนาคามี สำเร็จด้วยปัญญา เข้าชั้นสุดท้ายของพระอนาคามี เข้าชั้นอกนิษฐาพรหม ไปชั้นสุดท้าย ไปด้วยปัญญา ตอนทำปัญญาให้แจ้งตอนที่อยู่ในภพของอสูร มีอยู่ในธรรมบทหรือที่ไหนจำไม่ได้ หนังสือเล่มนี้เคยอ่าน เป็นเทวดา เป็นอสูร แต่มันเพลินในสมบัติ เรื่องของเรื่องไม่ยอมพิจารณาจนกว่ามันจะจุติภพมันยังไม่ทันนะ ตอนนั้นมันไม่ทัน ตอนที่มันจะจุติภพ มันไม่ทันที่จะได้มาพิจารณาอริยสัจ 4 มันก็เลยไปไม่ได้

ตอนที่อธิบายถึงปรินิพพานสูตรต้องอธิบายถึงการปักจิตตามแนวทางของพระโยคาวจรเจ้า จะต้องเอาจิตไปปักไว้ที่สัญญาเวทียตนิโรธ มันถึงจะดับสัญญา กับเวทนาได้ แล้วพอเราได้พิจารณาแล้ว เข้า ๆ ออก ๆ ดูแล้ว ดูถึงเรื่องธาตุเรื่องขันธ์ ดูถึงเรื่องอายตนะ ดูถึงเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ดูถึงเรื่องอายุขัย ดูทั้งกรรมทั้งอายุขัย มันถึงคราวที่จะจุติภพแล้ว แล้วบัดนี้พอเราได้วันเวลามาแล้วนี่ เราก็กำหนดวัน

เวลาที่เราจะจุติภพ เราจะเอาเวลาไหน สุดท้ายมาเราก็ไปพักจิตไว้ที่สัญญาเวทยิตนิโรธ มันถึงจะข้าม
เวทนาได้ พอมันไปพักจิตไว้ที่สัญญาเวทยิตนิโรธ มันถึงประคองตัวเองได้ ลงมาราบเราได้เหมือนคน
ปกติ

ครั้งที่ 3 เค้ามามลา บอกว่าไม่กลับมาอีกแล้ว

คุณแม่จี่ ทองงามดี

ชาติกำเนิด

คุณแม่จี่ กำเนิดในสกุลพรหมเทศ นายลี พรหมเทศ เป็นบิดา นางมา พรหมเทศ เป็นมารดา นับถือศาสนาพุทธ เกิดวันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๙ ณ บ้านท่าโก ต.บางระกำ อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก มีพี่น้องร่วมมารดา ๕ คน ท่านเป็นธิดาคนที่ ๓ จบการศึกษาประถม ๔ อาชีพทำไร่ ทำนา ค้าขาย เมื่อท่านอายุได้ ๒๘ ปี ได้สมรสกับพ่อศิริ ทองงามดี มีธิดา ๒ คน ข้าพเจ้า(ผู้เขียน) เป็นคนสุดท้อง เมื่อท่านอายุ ๓๔ ปี ท่านเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ขณะที่ตั้งท้องข้าพเจ้า อยากอยู่วัด รักษาศีล ภาวนา จึงได้ไปอยู่วัดรักษาศีล ภาวนา ที่วัดวังดาน ซึ่งเป็นวัดธรรมยุติ (วัดนี้เป็นศิษย์ของหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ) อยู่ไม่ไกลจากบ้าน คุณแม่เล่าให้ฟังว่า พ่อกับแม่ต่างชอบไปอยู่จำศีลที่ต้องสลับกันไปอยู่วัด ทุกๆ วันพระ เพราะลูกทั้งสองยังเล็กอยู่

เมื่อข้าพเจ้าได้อายุ ๓ ปี คุณพ่อได้ถึงแก่กรรม ทำให้คุณแม่ต้องเลี้ยงดูลูกทั้งสองเพียงลำพัง แต่คุณแม่ก็ไม่เคยว่างเว้นในการที่จะไปอยู่วัด รักษาศีล ภาวนา เป็นประจำทุก ๆ วันพระ วัดที่ไปเป็นประจำได้แก่วัดท่าโก

การทำทาน รักษาศีล

คุณแม่จะใส่บาตรเช้าเป็นประจำ ยกเว้นว่ามีภารกิจที่สำคัญเร่งด่วนจริง ๆ หรือแม้แต่ที่ศาลาหน้าบ้าน คุณแม่ได้ตั้งโรงทานสำหรับน้ำดื่มเล็ก ๆ ไว้ เพื่อใครผ่านไปมาจะได้แวะพักร่มและดื่มน้ำ ท่านชอบทำอาหารแจกเพื่อนบ้าน ช่วยเหลือผู้คนที่ลำบากขาดแคลน ท่านได้ให้ที่พักพิงสำหรับผู้ขัดสนไม่มีที่

อาศัย แม้กับคนสติไม่สมประกอบท่านก็จะเมตตาไม่รังเกียจ นอกจากนั้นท่านชอบตัดเย็บผ้าจีวรไว้ถวายพระเป็นประจำ วัดใกล้ ๆ บ้านที่ไม่มีจักรเย็บผ้า คุณแม่ก็จะนำไปถวายให้ ท่านจะชอบช่วยเหลือ และอุปัฏฐากพระ จัดอาหารและน้ำปานะถวายอย่างสม่ำเสมอได้ขาด ที่บ้านคุณแม่จะปลูกต้นมะพร้าว คุณตาและคุณแม่จะกำชับลูกหลานว่า ให้เก็บไว้ ๑ ต้นเพื่อทำบุญ ห้ามใครเอามากิน

สมัยที่ผู้เขียนยังเป็นเด็กเล็ก ญาติได้นำที่ดินมาจําจองกับคุณแม่ 17 ไร่ และไม่มีเงินมาไถ่ถอน คุณแม่กับคุณพ่อได้ปรึกษากันและตัดสินใจว่า “ให้คืนที่ดินเขาไปทั้งหมด” โดยไม่คิดจะขอเงินคืนเลย

ครั้งหนึ่ง คุณแม่ได้ไปกราบองค์หลวงตามหาบัว เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๔ คุณแม่ได้ถวายทองและปัจจัยแด่องค์หลวงตามหาบัวจนหมดตัว ข้าพเจ้าถามว่า “ไม่เก็บไว้บ้างหรือ” ท่านตอบว่า “ไม่เก็บ” และเมื่อครั้งสร้างวัดป่ากุลสุวรรณ์ ท่านได้แบ่งขายที่ ๑ แปลง เพื่อนำปัจจัยจำนวนหนึ่งไปถวายพระอาจารย์ โต หิริธมฺโม สำหรับสร้างวัด

ในเรื่องการ “รักษาศีล” ของแม่ เมื่อครั้งท่านไปค้าขายต่างจังหวัด ท่านไม่เคยลืมที่จะต้องเตรียมชุดขาว เพื่อไปอยู่ที่วัดภavana ท่านไม่เลือกว่าจะต้องอยู่วัดไหน ในใจของท่านคือ ทุก ๆ วันพระท่านจะต้องนอนวัดโดยไม่มีข้อแม้ ท่านสอนให้ลูก ๆ รักษาศีล ท่านพูดถึงศีลข้อที่ ๒ อทินนาทานา เวรมณี ซึ่งท่านจะเน้นมากท่านบอกว่า “เราต้องมองทรัพย์ของคนอื่นๆ ให้เหมือน เศษกระดาษ”

ชีวิต..การปฏิบัติภavana

การปฏิบัติภavanaของท่านในชีวิตประจำวัน เริ่มจากการสวดมนต์ คุณแม่ชอบสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ และสวดยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก และเริ่มฝึกสมาธิวันละเล็กน้อยเมื่อมีโอกา ส แม้แต่ตอนคุณแม่ตั้งท้องข้าพเจ้า ท่านก็ยังหาโอกาสไปภavana ท่านจะมักชอบไปภavanaที่วัดวังดานอยู่เสมอจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๔๕ คุณแม่ป่วยด้วยโรคเส้นเลือดในสมองตีบ ทำให้ร่างกายเป็นอัมพฤกษ์ พูดไม่ได้ ระยะเวลาที่ป่วยอยู่ ๒ ปีนั้น คุณแม่ก็พยายามฝึกพูด การฝึกของท่านเริ่มจากการเขียนหนังสือใหม่ ฝึกหัดตัดเย็บผ้าเนื่องจากท่านจะคุ้นเคยและชอบตัดเย็บจีวรถวายพระ ฝึกการสวดมนต์ในบทต่าง ๆ ฝึกทำสมาธิเสมือนเริ่มต้นใหม่ โชคดีที่คุณแม่มีความจำดี มีนิสัยที่ชอบฝึกสติ ท่านพยายามนึกถึงบทสวดมนต์ต่าง ๆ ที่เคยสวดได้มากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งท่านพูดได้เกือบปกติ และตั้งใจภavanaมากขึ้นตามลำดับ ในช่วงนั้น คุณแม่

มีความตั้งใจบวชเป็นเวลา ๕ เดือน อยู่ที่วัดท่าโก เพื่อเร่งความเพียร และหลังจากท่านพูดได้ คุณแม่จะใช้ชีวิตอยู่กับการสวดมนต์ ฟังธรรม นั่งสมาธิ เกือบทั้งวัน ยกเว้นเวลาพักผ่อนหลับนอน คุณแม่จะตื่นนอนเวลาประมาณตีสี่ครึ่ง เตรียมตัวสวดมนต์ทำวัตรเช้าในเวลาตีห้า พร้อมกับหลวงตามหาบัว ทาง

สถานีวิทย์และโทรทัศน์ช่องหลวงตา เมื่อทำวัตรเช้าเสร็จ ท่านจะทำสมาธิ ครึ่ง-หนึ่งชั่วโมง ต่อด้วยการเดินจงกรม หลังจากนั้นทำภารกิจส่วนตัว เมื่อทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้ว ท่านจะสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณเท่าอายุ จากนั้นท่านข้าวและพักผ่อน ตื่นขึ้นมาสวดยอดพระกัณฑ์ ไตรปิฎก ต่อด้วยการเดินจงกรม พักทำกิจวัตร รอเวลาทำวัตรเย็นพร้อมกับหลวงตามหาบัว ทางสถานีวิทย์ หรือโทรทัศน์เช่นเดิม เมื่อทำวัตรเสร็จ คุณแม่ทำสมาธิ ภาวนา

สักครู่ จึงพักผ่อน ท่านปฏิบัติเช่นนี้อย่างต่อเนื่อง มิได้ขาด

การไปปฏิบัติที่วัดต่าง ๆ ท่านจะตั้งใจ ไม่ชอบพูด ชอบคุย กับใคร ๆ ท่านชอบไปนั่งสมาธิคนเดียว และท่านจะไม่ชอบคุยเรื่องการภาวนาให้ใครฟัง แต่เมื่อพบญาติ ๆ หรือเพื่อนบ้าน ท่านจะชอบชวนไปอยู่วัดบ้าง ชวนสวดมนต์บ้าง มีครั้งหนึ่ง น้องในหมู่บ้านมาคุยให้ข้าพเจ้าฟังว่า “คุณยายสวดมนต์เพื่ออะไร และสวดประจำเลยหรือ” ทุกวันนี้้องท่านนั้น เข้าใจแล้วว่า คุณยายทำเพื่ออะไร และน้องท่านนั้น ทุกวันนี้ก็ยังภาวนาเป็นประจำ ข้าพเจ้ายังได้เคยพาน้องท่านนี้ไปกราบองค์หลวงปู่สาคร ธิมมาวุธ ด้วย และเมื่อธาตุขันธ์ของคุณแม่อ่อนกำลังลง การเดินจงกรมของท่านบางวันท่านเดินด้วยตนเองไม่ไหว ต้องเกาะราวระเบียงเดิน ท่านมุ่งมั่น เพียร ไม่ย่อหย่อน แม้ร่างกายจะอ่อนล้าเต็มทน จิตของท่าน ไม่เคยวางเว้น จากการสวดมนต์ ภาวนา ไม่ว่าท่านจะไปอยู่แห่งไหนใด ท่านจะภาวนาตลอด

การอบรมสอนลูกหลาน

คุณแม่ชอบแต่งกลอนสอนลูก ๆ อย่างเช่น เวลาเข้าวัดท่านจะสอนว่า “สาวเท้า เข้าวัด สารพัดใบไม้ ใบโพธิ์ ใบไทร ขอภัยโทษ” หรือการลงโทษลูก ๆ เมื่อทำผิด ท่านไม่เคยใช้อารมณ์ การทำโทษลูก ๆ ท่านจะให้ประเมินความผิดตัวเองก่อน แล้วให้ไปหยิบไม้ที่ท่านเตรียมไว้ การสอนลูก ๆ แม่อบรมสอนมิได้ขาด ในเรื่องความเคารพ ท่านจะสอน เช่น การนอน ท่านจะนอนศีรษะสูงกว่า รองลงมาคือพี่สาวข้าพเจ้า และข้าพเจ้านอนศีรษะต่ำสุด ท่านจะสอนให้เคารพ

สถานที่ ท่านจะสอนเรื่องการดำหนิตีเดียคนอื่น ท่านห้ามไม่ให้ไปดำหนิพระ หรือแม่ชี ท่านพูดเสมอว่า “ชั่วช่างชี ดีช่างสงฆ์” เป็นเรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเร เราท่านจะพาลูก ๆ สวดมนต์เสมอ พาไปนอนวัดเป็นครั้งคราว

หลวงปู่สาคร ธัมมาวุธ เมตตาสอนธรรมะ

ครั้งเมื่อสร้างวัดป่ามณีกาญจน์ ขณะนั้นคุณแม่พำนักที่บ้านของข้าพเจ้าที่บางใหญ่ คุณแม่ได้มีโอกาสไปกราบองค์หลวงปู่สาคร ธัมมาวุธ (เจ้าอาวาสวัดเวฬุวัน) หลวงปู่เมตตาให้ธรรมะเกี่ยวกับการปฏิบัติ เจริญภาวนา โดยให้พิจารณาร่างกาย แล้วให้สลายเป็นธาตุ ๔ ดิน น้ำ ไฟ ลม แยกเป็นส่วน ๆ

หลังจากนั้นคุณแม่ก็ได้มีโอกาสไปกราบองค์หลวงปู่ฯ และได้รับคำแนะนำในการปฏิบัติจากหลวงปู่ฯ อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในเดือนกรกฎาคมปี พ.ศ. ๒๕๕๗ คุณแม่ไปกราบลาหลวงปู่ เพื่อขอกลับมาบ้านพิษณุโลก เพื่อมาถือศีล ๘ ในช่วงเข้าพรรษา ที่วัดท่าโก

ชีวิตสุดท้าย จิตอยู่กับธรรม

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๗ ในระหว่างเข้าพรรษา คุณแม่มีอาการโรคหัวใจกำเริบ ทำการผ่าตัดทำบายพาส ที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ แต่คุณแม่มีการทรุดลง ตลอดระยะเวลาหลังจากการผ่าตัดออกมาอยู่ห้องพักฟื้น คุณแม่ไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไป ท่านยึดการภาวนาเป็นหลัก ตื่นเช้าทำวัตรเช้า ตามเวลาที่ท่านเคยทำปกติ คือ ตื่นตีสี่ครึ่ง ทำวัตรตีห้า อีกทั้งยังเรียกให้ข้าพเจ้าสวดมนต์ทำวัตรพร้อมกับท่านอีกด้วย คุณแม่หายใจด้วยตนเองไม่ค่อยได้ ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นระยะ การรักษาตัวดำเนินไปถึง ๑๗ วัน ท่านไม่เคยขาดการสวดมนต์ภาวนาแม้แต่วันเดียว วันหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ถามท่านว่า “กลัวตายไหม” ท่านตอบอย่างเด็ดเดี่ยวว่า “ไม่กลัว” ท่านพูดเชิงเปรียบเทียบว่า “หมูต้องไม่กลัวน้ำร้อน” ท่านเปรียบว่าเกิดมาแล้วก็ต้องตายอย่างแน่นอน แล้วข้าพเจ้าก็ถามต่อว่า “แม่รักใคร่มากที่สุด” ท่านตอบว่า “รักพระพุทธเจ้ามากที่สุด” ในใจของข้าพเจ้าอยากได้ยินท่านพูดว่า “รักลูก” แต่คำตอบที่ท่านตอบข้างสูงส่งเหลือเกิน จากนั้นเราก็กุญกันเรื่อง การปล่อยวางร่างกาย

อาการของคุณแม่ทรุดลงตามลำดับ แต่กระนั้น ท่านยังคงมีสติสัมปชัญญะ คุณแม่เจริญสติอย่างต่อเนื่อง คุณแม่พูดออกมาว่า “ม่านมันปิดอยู่นะ” ท่านพูดต่อว่า “ช่างสร้างนะ ช่างสวยงาม

เหลือเกิน” อันนี้ข้าพเจ้าคิดเอาไว้ ท่านอาจเห็นวิมานที่ท่านสร้างไว้ เพราะในชีวิตคุณแม่ต้องใส่บาตร ทุกเช้า ชอบทำบุญ และทำทานอย่างสม่ำเสมอ

เวลาผ่านไปประมาณ ๑ วัน คุณแม่พูดว่า “ม่านเปิดแล้วนะ” ซึ่งเวลานั้นข้าพเจ้าทราบได้ทันทีว่า คงถึงเวลาที่ท่านต้องไปแล้วจริง ๆ ช่วงเวลาประมาณตี ๑ เศษ ข้าพเจ้าต่อสายโทรศัพท์ ให้คุณแม่ได้คุยกับพระอาจารย์อานวย จิตตสัโร (เจ้าอาวาสวัดป่ามณีกาญจน์) ท่านฟังอย่างมีสติ หลังจากฟังท่าน พระอาจารย์อานวยจบแล้ว คุณแม่เรียกข้าพเจ้าไปหอม และบอกรักลูก จากนั้นคุณแม่ก็เจ็บไป ไม่สนใจข้าพเจ้าหรือสิ่งใด ๆ อีกเลย นอกจากการปล่อยวางสังขาร ร่างกายอย่างสิ้นเชิง แล้วคุณแม่ก็ถึงแก่กรรมด้วยอาการสงบในเวลา ๐๒.๓๐ นาฬิกา สิริอายุได้ ๗๘ ปี ๘ เดือน ๑๓ วัน

หลังจากจัดงานบำเพ็ญกุศล และฌาปนกิจคุณแม่เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าได้ไปกราบเรียนหลวงปู่สาครฯ ว่า คุณแม่ถึงแก่กรรมแล้ว และเรียนหลวงปู่ว่า “คุณแม่ไม่สนใจหนูเลย” หลวงปู่ท่านเมตตาสอนว่า “แม่แค่ไปเปลี่ยนเสื้อใหม่ จะไม่ดีใจหรือ ถ้าแม่จะได้ใส่เสื้อนอก”

คติธรรมคุณแม่จี

“ต้องสู้แบบหมาจนตรอก” และ “หมุดต้องไม่กลัวน้ำร้อน”

บันทึกตามคำบอกเล่าของหลวงปู่สาคร ฐัมมาวุโร

การพิจารณาธาตุ 4 ¹¹ ของโยมจี คือละลายร่างกายให้เป็นธาตุ เป็นอากาศ มันก็ไม่มีที่เกาะ พอละลายร่างกายให้เป็นอากาศ ให้สลายเป็นธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ อากาศธาตุ ¹² วิญญาณธาตุ ¹³ ไปจบอยู่ตัววิญญาณธาตุ วิญญาณธาตุมันจะไปเกาะอะไร มันไม่มีที่จะเกาะ พวกเสื่อมใสในพระรัตนตรัย เสื่อมใสในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นไตรสรณคมน์โดยถ่องแท้ เพราะเราทำมา

¹¹ การพิจารณาธาตุทั้ง ๔ คือการกำหนดพิจารณากายนี้แยกเป็นส่วนๆ ให้เป็นว่าเป็นเพียงธาตุสี่แต่ละอย่างไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา. [พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)]

¹² อากาศธาตุมี ๒ อย่าง คือ อากาศธาตุภายใน อากาศธาตุภายนอก ในอากาศธาตุ ๒ อย่างนั้น อากาศธาตุภายใน ธรรมชาตินับว่าช่องว่าง ที่อันเนื้อและเลือดไม่ถูกต้อง เป็นภายในเฉพาะตน เป็นอุปาทินนรูปข้างใน ส่วนอากาศธาตุภายนอก ธรรมชาตินับว่าช่องว่าง ที่อันมหาภูตรูป ๔ ไม่ถูกต้อง เป็นภายนอก เป็นอุปาทินนรูปข้างนอก. [พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๕ พระอภิธรรมปิฎก เล่มที่ ๒ วิภังคปกรณ์ ธาตุวิภังค์ สุตตันตภาชนีย ธาตุ ๖ นัยที่ ๑]

¹³ วิญญาณธาตุ หรือ “ธาตุรู้” หรือ “ใจ” หรือ เรียกว่า จิต จิตเดิมแท้ ใจเดิมแท้ ธาตุรู้แท้ ๆ มันไม่ได้เกี่ยวกับการที่มารู้ทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ วิญญาณธาตุ มันเป็นเรื่องของใจ

หมดแล้ว อนุพุพิกถา ¹⁴ นั้น จะพรรณนาถึงอดีตแต่ละคน แต่เรามันพรรณนาอดีตของคนอื่นไม่ได้ ของ
เราเองเรายังพรรณนาไม่ได้ ฉะนั้นคำว่าอนุพุพิกถาคือการพรรณนาถึงอดีตของแต่ละคน อย่าง
พระพุทธเจ้าพรรณนาถึงอดีตของพระเจ้าพิมพิสาร ส่วนสีลกถาคือการสำรวจกายวาจาใจ ทานกถาคือ
การบริจาคทาน ภาวนากถาคือการตั้งใจมั่น แต่มันขาดตัวอริยสัจ 4 ไม่แจ้งในสังขธรรมทั้ง 4 พอมันได้
อริยสัจสังขธรรมทั้ง 4 เพราะทำมาหมดแล้วทุกอย่างทุกคน แต่เราไม่แจ้งในสังขธรรมทั้ง 4 เท่านั้น

¹⁴ อนุพุพิกถา คือ พระธรรมเทศนาที่แสดงความลุ่มลึกลงไปโดยลำดับ เพื่อพอกอัยยาศัยของสัตว์ให้หมดจดและประณีตขึ้นไปเป็น
ชั้นๆ จากง่ายไปหายาก เพื่อเตรียมจิตของผู้ฟังให้พร้อมที่จะรับฟังอริยสัจ ๔ อนุพุพิกถา มี ๕ ประการ คือทานกถา สีลกถา สักค
กถา กามาทินวกถา เนกขัมมานิสังสกถา

คุณแม่นงธร (ฉลุย) เล็กนิคม

ชาติกำเนิด

คุณแม่นงธร (ฉลุย) เล็กนิคม เกิดที่จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบุตรสาวของนายศักดิ์ เล็กนิคม และนางสุรินทร์ เล็กนิคม มีพี่น้องรวม ๙ คน คุณแม่เป็นบุตรคนโต จบการศึกษาจากโรงเรียนการช่างสตรีสุพรรณบุรี คุณแม่นงธรสมรสกับนายเจิม ป้อมสถิตย์ มีบุตรสาวหนึ่งคน

การทำงาน

คุณแม่นงธรเคยทำงานที่ บริษัท ลีเวอร์บราเธอร์ (ประเทศไทย) จำกัด : ตำแหน่งนักวิจัยการตลาด (Market Research) และบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด : ตำแหน่ง Supervisor Market Research

คุณแม่นงธรเป็นผู้ที่มีความจริงใจทั้งในการทำงานและการปฏิบัติธรรมภาวนา สมัยทำงานคุณแม่นงธรทำงานเป็นนักวิจัยตลาด จึงต้องเดินทางทำงานต่างจังหวัดตลอดเวลา และกลับบ้านมาเดือนละครั้ง หลังจากออกจากงานประจำที่บริษัทที่เคยทำงาน ก็มาทำธุรกิจส่วนตัวด้านอสังหาริมทรัพย์ โดยมาช่วยน้องชายทำโครงการหมู่บ้าน คุณแม่นงธรเป็นนักขายที่สามารถปิดการขายบ้านในโครงการ พอช่วยน้องชายถึงแก่กรรมก็มาเปิดร้านขายต้นไม้ ด้วยความที่คุณแม่นงธรเป็นผู้ที่มีความจริงใจและตั้งใจในการทำงาน ถึงแม้ว่าจะไม่มีความรู้เกี่ยวกับต้นไม้มาก่อน แต่ก็อาศัยความตั้งใจและจริงใจในการปลูกและดูแลต้นไม้ได้งดงาม และยังได้ไปปลูกต้นไม้ให้ที่วัดป่ามณีกาญจน์ด้วย

นอกจากนี้ คุณแม่นงธร ยังชอบเสียสละทำงานเพื่อสังคม โดยเป็นอาสาสมัครผู้สูงอายุ เคยไปช่วยผู้อำนวยการ โรงพยาบาลบางใหญ่ ตรวจสอบทุจริต จนเมื่อคุณแม่นงธรไม่สบายและไปเข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาลบางใหญ่ ทางผู้อำนวยการจำคุณแม่ได้ คุณหมอและเจ้าหน้าที่ที่โรงพยาบาลจึงช่วยดูแลรักษาคุณแม่นงธรเป็นอย่างดี

กิจวัตรประจำวันของคุณแม่นงธร

ทุก ๆ วันคุณแม่นงธรจะตื่น 6 โมงเช้า ทำกับข้าวใส่บาตรที่หน้าบ้าน หลังจากนั้นจะเดินทางไปวัดป่ามณีกาญจน์เพื่อช่วยจัดภัตตาหารใส่ถาดถวายพระตอน 7 โมงเช้าทุกวัน หลังจากจัดภัตตาหารถวายและทานข้าวเช้าเรียบร้อยแล้ว คุณแม่ก็จะมารดน้ำต้นไม้และจัดสวนหย่อมด้านหน้าศาลาวัดป่ามณีกาญจน์ เมื่อถึงเวลาที่จะเดินทางกลับบ้าน โดยไม่ลืมที่จะเก็บอาหารเหลือเพื่อเอาไปให้สุนัขข้างทางกิน นี่คือกิจวัตรประจำวันที่คุณแม่นงธรทำด้วยความสม่ำเสมอไม่เคยขาด แม้ในยามที่คุณแม่นงธรไม่สบายก็ยังปฏิบัติเหมือนทุกวัน คือใส่บาตรตอนเช้าหน้าบ้าน และไปจัดสำรับภัตตาหารถวายที่วัด หลังจากนั้นก็จะไปรดน้ำต้นไม้ช่วงเช้า และเดินทางกลับบ้าน และช่วงบ่ายก็จะกลับไปรดน้ำต้นไม้ที่วัดป่ามณีกาญจน์อีกครั้งในเวลาประมาณบ่าย 3 จนถึงหกโมงเย็น หลังจากนั้นจะกลับบ้านมาให้อาหารสุนัขที่บ้านรอบเย็น และรดน้ำต้นไม้ที่บ้าน

เมื่อถึงวันพระคุณแม่นงธรก็จะถือศีลอุโบสถที่วัด และค้างคืนที่วัดป่ามณีกาญจน์เพื่อเดินจงกรม นั่งสมาธิ ส่วนในวันปกติ เมื่อทานข้าวเย็นเสร็จ ก็จะเตรียมตัวสวดมนต์ นั่งสมาธิ กำหนดลมหายใจพุทโธ เช่นนี้ทุกวัน

การอบรมลูกหลาน

คุณแม่นงธรมักจะสอนลูกให้เป็นคนอยู่ในศีลในธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ให้ช่วยเหลือผู้อื่น ยินดีพอใจในสิ่งที่ตนมีตนได้ คุณแม่นงธรจะเล่าถึงการปฏิบัติของคุณแม่ให้ลูกสาวฟัง ทุกครั้งที่กลับจากสนทนาธรรมกับหลวงปู่สาคร ก็จะกลับมาเล่าให้ลูกฟังว่าหลวงปู่บอกอะไรกับคุณแม่นงธรบ้าง คุณแม่นงธรเคยเล่าให้ลูกฟังว่า “หลวงปู่เคยบอกว่าเห็นจุดนั้นก็ทำถึงขั้นแล้ว”

ครูบาอาจารย์เมตตาสอนธรรม

หลวงปู่สาครคอยสอนและแนะนำการปฏิบัติภาวนา ลูกสาวคุณแม่่งธเล่าว่า “คุณแม่จะกำหนดจิตนั่งสมาธิ นั่งแต่ละครั้งนานมาก บางครั้งนั่งถึงเช้า และเดินจงกรมครั้งละนาน ๆ จะทำในวันพระ ถ้าอยู่บ้านก็นั่งสมาธิ สวดมนต์ก่อนนอนทุกวัน ถ้าเป็นวันพระจะใส่ชุดขาวนอนวัดทุกวัน คุณแม่ประทับใจหลวงปู่สาคร ท่านแนะนำ สอนให้เข้าใจ บอกให้ลองปฏิบัติดู เวลาหลวงปู่สาครมาที่วัดป่ามณีกาญจน์ คุณแม่ก็จะไปขอคำแนะนำทุกครั้ง”

“คุณแม่รู้จักหลวงปู่ตั้งแต่เริ่มสร้างวัด เมื่อก่อนแม่จะไปทำบุญที่วัดแห่งหนึ่ง ท่านเห็นว่าหอพระไตรปิฎกเก่า ชำรุดทรุดโทรมก็เลยหาคนและหาทุนทำบุญซ่อมแซม แต่มีคนวุ่นวายเยอะมาก คุณแม่่งธไม่ชอบจึงปลีกตัวออกมา จนมาทราบว่ามีการสร้างวัดป่ามณีกาญจน์ก็เลยเปลี่ยนมาปฏิบัติธรรมที่วัดป่ามณีกาญจน์แทน เริ่มต้นจริงจังกับการปฏิบัติ ณ วัดป่ามณีกาญจน์แห่งนี้”

ทำความเพียรแม้ในยามป่วยไข้

คุณแม่่งธเคยป่วยโรคเส้นเลือดในสมองแตกเป็นอัมพฤกษ์ ปากเบี้ยว จึงตั้งใจถือศีล ๘ แม้ป่วยก็ถือศีลทุกวันพระไม่เคยขาด และยังทำกายภาพด้วยตัวเอง ฝึกพูดด้วยตัวเอง จนอาการป่วยดีขึ้น

เดือนมกราคม ๒๕๖๒ คุณแม่่งธมีอาการป่วยเป็นมะเร็งปอดขั้นที่สี่ แต่คุณแม่ไม่มีอาการของคนเป็นมะเร็งปอดระยะสุดท้าย เมื่อมารักษาที่โรงพยาบาลบางใหญ่ คุณหมอที่โรงพยาบาลบางใหญ่ ได้ถามลูกสาวว่า “คุณแม่ปฏิบัติธรรมด้วยใช่ไหม” ลูกสาวตอบว่า “ใช่ค่ะ ทำไมคุณแม่ถามคะ” คุณหมอตตอบว่า “คุณป้าสามารถกำหนดลมหายใจและไม่มีอาการทรมาณเหมือนคนป่วยทั่วไปที่เป็นโรคนี้นี้” ลูกสาวมีความรู้สึกภูมิใจที่ได้จากการปฏิบัติธรรมของคุณแม่ ทำให้อาการโรคมะเร็งปอด ไม่ได้ทำให้คุณแม่มีอาการทุกข์ทรมานทางกาย เป็นผลดีกับตัวเราเองตอนไม่สบาย แม้แต่ตอนที่ป่วยหนักคุณแม่่งธก็ยังออกมาใส่บาตรที่หน้าบ้านทุกวันโดยนิมนต์พระไปรับบาตรที่หน้าบ้าน

ช่วงที่ป่วยอยู่บ้าน มีพยาบาลดูแล มีเครื่องช่วยหายใจ เมื่อมีอาการน้ำท่วมปอดก็จะไปที่ ร.พ. บางใหญ่ เพื่อเจาะน้ำออกจากปอด แม้กระนั้นการหายใจจากปอดที่ไม่สมบูรณ์ ไม่ได้ทำให้คุณแม่่งธดู

เหนื่อยจากการหายใจลำบาก คุณแม่นั่งธรมไม่เคยแสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดทรมาน หรือร้องขอความตาย คุณแม่นั่งธรมไม่โทรม ผิวไม่คล้ำ คุณแม่นั่งธรมเป็นผู้ที่ทำบุญมาก ผลบุญจึงส่งให้มีคุณหมอและคนมาช่วยเหลือมาก แม้แต่ตอนที่ป่วยหนักคุณแม่นั่งธรมก็ยังออกมาใส่บาตรที่หน้าบ้านทุกวันโดยนิมนต์พระไปรับบาตรที่หน้าบ้าน ในเวลา ๑๗.๐๐ น. คุณแม่นั่งธรมเรียกลูก หลาน ญาติมาประชุม และบอกว่ากำลังจะตาย ไม่ให้ทุกคนร้องไห้ และยังขอให้พระอาจารย์อำนวย พระณเรที่วัดป่ามณีกาญจน์มาเผา จากนั้นคุณแม่นั่งธรมหยุดหายใจ และถึงแก่กรรม ในเวลา ๑๙.๐๐ น.

บันทึกตามคำบอกเล่าของหลวงปู่สาคร ธัมมาวุธ

หลวงปู่สาครเล่าว่า โยมนงเป็นมะเร็งมาเกือบ ๑๐ ปีแล้ว ตั้งแต่รู้ว่าเป็นมะเร็งก็เร่งภาวนากิจวัตรประจำวันของโยมนงคือรดน้ำต้นไม้ นั่นคือการเดินจงกรม ทำเป็นอาจิน ไม่มีอะไรมาขวาง ไม่รู้สึกว่าจะตร้อน เพราะจิตสงบ ใส่ปุ๋ยแล้วค่อยรดน้ำ สอนให้รดน้ำเวลากลางวันเพราะใบเหี่ยว รดตอนเย็นใบมันขึ้น ตอนเช้าใบก็ขึ้น รดน้ำผักก็ต้องรดกลางวัน เปิดสปริงเกลสเป็นละอองทำให้ชื่นตลอด บุ่งจะไม่ชอบเป็นการไล่บุง ทำให้บุงไม่มากินผัก

โยมนงชอบเก็บตัว ไม่พูดกับคนทั่วไป จะเข้าพบหลวงปู่หลังจากที่ทุก ๆ คนออกไปแล้ว เวลาหลวงปู่อยู่องค์เดียวก็จะไปคุย แต่ถ้าเห็นว่ามีคนมาก็จะลุกหนี จะพูดกับเฉพาะหลวงปู่ เรื่องพิจารณากาย เรื่องทำลายตัวสังโยชน สักกายะทิฐิ วิจิกิจฉา จะเข้าไปถามข้อธรรม แม่นั่งไปเล่าให้หลวงปู่ฟังว่าเป็นมะเร็ง หลวงปู่แนะนำให้ทำเตโชกสิณ เพ่งกระดูก ให้ไฟท่วมร่างกาย ทำให้ร่างกายโปร่งแสง จะมีจุดให้เห็น ให้เอาจุดออกไปแล้วทำเตโชให้เพ่งให้ไหม้ จนเหลือแต่กระดูก เอากระดูกเป็นอารมณ์ การทำเตโชกสิณที่หลวงปู่สาครสอนคือ กำหนดลงไปจิตใจ กำหนดลงไปที่ความรู้สึกของใจ แล้วให้มันเห็นเป็นประกาย เป็นประกายไฟ แบบไฟรถแมงกาไซค์แบบหัวเทียน กำหนดให้มันนิ่ง ให้มันตั้งเจตนาขึ้นมาให้มันนิ่ง พอมันนิ่งตั้งเจตนาขยายออกใหญ่ออก ๆ ท่วมร่างกาย ให้ไฟมันท่วมร่างกายแล้วให้ร่างกายมันโปร่งแสง กำหนดให้ร่างกายมันโปร่งแสงจะเห็นจุดที่มันดำเป็นโรคภัยไข้เจ็บ แล้วก็ยกเอาจุดที่มันดำนั้นออกไปไว้ข้างนอกร่างกายของเรา แล้วก็เพ่งเตโชไฟใส่ที่จุดที่มันอยู่ข้างนอกร่างกาย เผาให้เป็นจุล เหลือแต่ซี่โครง ไม่เอากลับเข้ามาไว้ในร่างกายของเราอีก ร่างกายก็เห็นแต่ที่มันโปร่งแสง

คุณพ่อ จารึก เรืองหุ่น

ชาติกำเนิด

คุณพ่อจารึก เรืองหุ่น (โก) เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2500 ที่บ้านเลขที่ 1193 แขวงคูหาสวรรค์ เขตภาษีเจริญ จังหวัด กรุงเทพมหานคร มีพี่น้องรวม 7 คน คุณโกเป็นบุตรคนที่ 6 ของ นายจำรัส และนางประยูร เรืองหุ่น (สกุลเดิม ศังขชาติ) คุณตาชื่อคุณพระพิทักษ์นครเขต คุณยายชื่อคุณยายเจียร ศังขชาติ

คุณพ่อจารึก เรืองหุ่น หรือคุณพ่อโกสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนทวีธาภิเศก สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาช่างสำรวจ โรงเรียนช่างสำรวจเฉลิมสาสน์ รุ่น 1 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างสำรวจ จากโรงเรียนเทคโนโลยีพระนคร

คุณพ่อโก เริ่มทำงานจากการเป็นช่างสำรวจของกรมป่าไม้ที่ป่าไม้เขตขอนแก่น ต่อมาด้วยการชักชวนของเพื่อนสนิท จึงเข้าทำงานที่ บริษัท สินธุพูนศิริวงศ์คอนซัลแทนท์ จำกัด และได้มีโอกาสเข้าทำงานในบริษัทแควตงธุรกิจก่อสร้างอีกหลายแห่ง ท้ายสุดด้วยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญจึงได้ตัดสินใจดำเนินกิจการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นของตนเอง

ด้านอุปนิสัย แม้ภายนอกจะมีบุคลิกลักษณะเป็นคนตรงไปตรงมา พูดจาโผงผาง แต่ภายในเป็นคนจิตใจดี มีน้ำใจเกื้อกูลชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ เป็นคนมีเมตตา มีความมานะอดสาหัส ขยันอดทน อ่อนน้อม เข้ากับคนง่าย และมีอารมณ์ขัน จึงทำให้เป็นที่รักของครอบครัว และคนรอบข้าง ทั้งผู้ใหญ่

และเด็ก คุณพ่อไก่อเป็นผู้มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มักให้การอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนา ทำบุญทำทานในทุกครั้งเมื่อมีโอกาส ทั้งยังอุปฐากพระภิกษุ สามเณรโดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงช่วยเหลือดูแลญาติโยมในวัด

ชีวิตครอบครัว

คุณพ่อไก่อ ได้สมรสกับ คุณแม่โชติมา เรืองหุ่น (สกุลเดิม สว่างเนตร) มีบุตรธิดารวม 2 คน คุณพ่อไก่อเป็นคู่ชีวิตที่ดีของภรรยา และเป็นพ่อที่ดีของลูก คุณพ่อไก่อยึดความสุขของคนในครอบครัวเป็นที่ตั้งก่อนความสุขของตนเองเสมอ คุณพ่อคอยห่วงใย และใส่ใจดูแลคนในครอบครัวอยู่ตลอดเวลา ทำให้ครอบครัวมีความสุข และความอบอุ่นเสมอมา

ชีวิต..การปฏิบัติภาวนา

ช่วงปี2546คุณพ่อไก่อและครอบครัวได้มีโอกาสไปเที่ยวที่จังหวัดกาญจนบุรี เนื่องด้วยคุณพ่อของภรรยาที่ไปด้วยกันเคยบวชอยู่กับหลวงปู่สาคร ซึ่งเป็นลูกศิษย์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร อยู่ด้วยกัน เมื่อผ่านไปทางวัดเวฬุวันครอบครัวจึงได้ตั้งใจพากันเข้าไปกราบหลวงปู่สาครที่วัด จากนั้นมาคุณพ่อไก่อ และครอบครัวจึงได้รู้จัก และแวะเวียนมากราบหลวงปู่สาครอยู่เสมอ ครั้นช่วงปิดเทอมของเด็ก ๆ หลวงปู่ไม่เห็นด้วยที่จะให้เด็ก ๆ ไป เรียนพิเศษ จึงให้ลูกชายมาบวชเณรตามดำริของหลวงปู่ นับแต่นั้นครอบครัว

ก็ได้เข้ามาคลุกคลี และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับทาง วัดอย่างสม่ำเสมอ ต่อมาธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของคุณพ่อไก่อเกิดปัญหา เมื่อมีความเครียดภรรยาจึงแนะนำให้นั่งสมาธิ ท่องพุทโธ หรือนอนพุทโธ วันรุ่งขึ้นคุณพ่อไก่อก็ได้มาเล่าให้ภรรยาฟังว่า ได้ลองนอนพุทโธแล้วหลับสบายเลย หลังจากนั้นครอบครัวก็มักจะเห็นคุณพ่อหมั่นนั่งทำสมาธิอยู่ตลอด

เวลาต่อมาคุณพ่อได้รับโอกาสจากหลวงปู่สาครให้ไปช่วยสร้างวัดสวนป่าสิริธโร อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา เมื่อไปอยู่วัดสวนป่าสิริธโร หลังจากช่วยงานเสร็จในแต่ละวันคุณพ่อไก่อยังคงดื่มกินสังสรรค์กับเพื่อน ๆ ตามปกติ แต่เมื่อกลับมาถึงที่พัก คุณพ่อก็มักนั่งภาวนาในกระต๊อบแต่ไม่ให้ใครเห็น หลังกลับมาจากการสร้างวัดสวนป่าสิริธโรครั้งนั้น คุณพ่อไก่อได้เล่าให้ภรรยาฟังว่า

รู้สึกไม่สบายใจที่บางครั้งดื่มกินแล้วต้องไปขับถ่ายให้พระรู้สึกเกรงใจ พระที่ตัวเองมีกลิ่นเหม็น และไม่เป็นการเกิดประโยชน์ นับตั้งแต่นั้น มาคุณพ่อไก่อีกก็ไม่ดื่มเหล้าอีกเลย โยมท่านหนึ่งเล่าว่าครั้งหนึ่งเคยได้ยินหลวงปู่สาครยกตัวอย่างถึงคุณพ่อไก่อีกให้ลูกศิษย์ที่มากราบฟังว่า “เมื่อก่อนก็จะเป็นแบบคนทั่วไป ตามสังคโลก มีกินเหล้าบ้าง สวรรค์ พอเริ่มมาเข้าวัด พาลูกมาบวช ที่มณีกาญจน์ อยู่กับครูบา อาจารย์ ทำงานให้พระ แล้วเค้าก็เปลี่ยน มีศรัทธามากขึ้น พัฒนาตัวเอง จนกลายเป็นไม่กินเหล้า ศีล5 ครบ มีหิริโอตตัปปะเป็นเครื่องอยู่ เป็นเครื่องอารักขา ก็ยกระดับจิตใจตัวเองขึ้นมา เป็นบ้านครอบครัว ศีล5 ...ตาไก่อ”

นอกจากนั้นคุณพ่อไก่อังมักได้รับความไว้วางใจให้ดูแลอุปัฏฐากครูบาอาจารย์ อาทิเช่น อุปัฏฐากหลวงปู่ท่อน หลวงปู่สาคร ในบางโอกาส ได้รับใช้ครูบาอาจารย์รูปอื่นๆ ไปจนถึงสามเณร ผ้าขาว และมักจะเข้ามาช่วยเหลือประสานงาน เป็นธุระจัดการกิจการงานต่าง ๆ ของหลวงปู่ และวัดอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ ไม่เคยขาด

ปี 2560 เมื่อคุณพ่อไก่อต้องเข้าโรงพยาบาลด้วยอาการเลือดออกในกระเพาะอาหารจากยากัดกระเพาะ คุณพ่อไก่ออาการหนักมาก เมื่อหลวงปู่สาครทราบข่าวได้เปรยว่า “โยมไก่อป่วยคราวนี้ไม่รู้ว่าจะกลับบ้าน หรือกลับวัดกันแน่” ทำให้ครอบครัวกังวลเป็นอย่างมาก ญาติธรรมที่ไปเยี่ยมเยียนได้แนะนำว่า ให้ขอว่าหากหายป่วยแล้วจะรักษาศีล คุณพ่อไก่อจึงได้อธิษฐานจิตขอให้หายป่วยจะตั้งใจรักษาศีล ขอให้ได้อยู่สร้างบารมี และจะตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อเป็นกำลังของพระศาสนา ครั้นพอหายจากอาการป่วยได้คุยกับภรรยาว่า “ลม หายใจต่อไปนี้เป็นของหลวงปู่แล้วนะ” หลังออกจากโรงพยาบาล คุณพ่อไก่อก็กลับมาที่บ้านเตรียมสัมภาระไปอยู่ที่วัดเวฬุวันทันที เมื่ออยู่ที่วัดอาการป่วยของคุณพ่อไก่อดีขึ้นตามลำดับ

กิจวัตรประจำวันเมื่ออยู่ที่วัดเวฬุวันของคุณพ่อไก่อคือการทำงานแบ่งเบาภาระต่าง ๆ ให้กับหลวงปู่ ทำให้มีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดหลวงปู่ซึมซับคำสั่งสอน วิธีการทำงาน และข้อวัตรการปฏิบัติของหลวงปู่ อีกทั้งคุณพ่อไก่อังมีความเป็นเถรวาท กล่าวคือยึดถือเชื่อฟังครูบาอาจารย์เดียว เมื่อเห็นสิ่งใดไม่ถูกต้องขัดกับมโนธรรมก็ไม่คล้อยตาม พิจารณาเอาประโยชน์ของพระพุทธศาสนา และครูบาอาจารย์เป็นที่ตั้ง คุณพ่อไก่อมักพูดกับภรรยาเสมอว่า “พีนายเดียว”

ในด้านการปฏิบัติภาวนาคุณพ่อไก่อีกก็ไม่ได้ละทิ้งไม่ว่าจะทำงานอะไรจะมีพุทโธอยู่ในใจเสมอ โดยคุณพ่อก็มักใช้เวลาช่วงเย็นตั้งใจปฏิบัติเดินจงกรม นั่งสมาธิ เมื่อถึงเวลาที่ทุกคนขึ้นศาลาทำวัตร สวดมนต์ คุณพ่อก็มักจะปลีกตัวมาเดินจงกรมหน้ากุฏิ การเจริญภาวนาของคุณพ่อไก่อไม่เคยคาดหวังผล หรือความวิเศษอะไรจากการภาวนา ไม่อยากรู้อยากเห็นอยากได้มานิเศษอะไร เพียงแต่ภาวนาไปเรื่อย ๆ ค่อยๆ เกลาตัวเองไปแบบสบาย ๆ เรื่อย ๆ ทำเช่นนี้เป็นประจำจนเกิดความเปลี่ยนแปลงทางอุปนิสัย คือ ใจเย็นขึ้น สงบนิ่งมากขึ้น

ปี 2564 เมื่อกลับมาอยู่บ้าน คุณพ่อไก่อีกก็ยังคงปฏิบัติเช่นเดิม คือช่วงค่ำจะเดินจงกรม สวดมนต์บทชินบัญชร 9 จบ หลังสวดมนต์เสร็จก็จะนั่งสมาธิต่อ และมักจะพิจารณาแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้ในระหว่างการเดินจงกรมหรือนั่งสมาธิ ทำเช่นนี้อย่างสม่ำเสมอ ช่วงเข้าพรรษาปี 2565 คุณพ่อไก่อีกได้ให้โอกาสภรรยาปฏิบัติธรรมที่วัดเป็นเวลา 3 เดือน เสียสละเป็นผู้รับหน้าที่ดูแลบ้าน ดูแลลูก และดูแลพ่อของภรรยาซึ่งชรามากแล้วอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง แต่คุณพ่อไก่อีกก็ยังแบ่งเวลาตื่นเช้าตั้งแต่ตี 5 ไปเดินออกกำลังกายด้วยการเดินจงกรมที่สนามกีฬาใกล้ ๆ บ้านทุกวัน ระหว่างเดินก็จะท่องพุทโธไปด้วย คุณพ่อทำเช่นนี้ตลอดระยะเวลาช่วงเข้าพรรษา

เมื่อถึงช่วงกฐินกาล หลังจากเสร็จงานกฐินที่วัดสวนป่าสิริโร อ.วังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา แล้ว คุณพ่อไก่อีกได้ขับรถไปส่งพระสงฆ์ที่วัดป่ากุลสุวรรณ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี และได้เข้าพบกราบทานพระอาจารย์นิต ซึ่งอาพาธและพักรักษาตัวอยู่ที่วัด ได้สนทนากับพระอาจารย์นิตครูหนึ่ง จึงกราบลา กลับกรุงเทพ พระอาจารย์นิตได้เปรยว่า “อยู่กับเราจนจบงานไม่ได้หรอก” คุณพ่อไก่อีกน้ำตาไหล จึงตัดสินใจกลับมาเก็บเสื้อผ้าที่บ้านเพื่อไปอยู่ดูแลอุปัชฌาย์ของท่านพระอาจารย์นิตจนถึงวาระสุดท้ายคือ 4 พฤศจิกายน 2565

ในช่วงวันที่ 6 - 14 ธันวาคม 2565 คุณพ่อไก่อีกได้ชวนภรรยาเดินทางไปพบเพื่อน ๆ ในสมัยเรียน โดยเริ่มเดินทางไปภาคอีสาน เข้ากราบ ครูบาอาจารย์หลายท่าน อาทิ หลวงปู่ดุลย์ที่วัดบูรพาราม หลวงปู่หงษ์ หลวงปู่สรวง แล้วจึงเดินทางต่อไปที่มุกดาหารเพื่อพบเพื่อน ๆ ในสมัยเรียน หลังจากนั้นยังได้เดินทางต่อไปกราบพระธาตุพนม ไปวัดผาแด่น และข้ามไปฝั่งลาวเพื่อไปกราบพระธาตุโพน และพระธาตุอีฮัง แขวงสุวรรณเขต ประเทศลาว และเดินทางต่อไปพักบ้านเพื่อนที่จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่าง

เดินทางไปบ้านเพื่อนยัง แวะไปภูหล่นไปกราบสถานที่ที่หลวงปู่เสาร์เคยมาพักกับหลวงปู่มั่น ไปวัดดอน
ธาตุ

การอบรมลูกหลานคนในครอบครัว

คุณพ่อไก่อ้มักสอนคนในครอบครัวให้รู้จักการปล่อยวาง การไม่ยึดติด การไม่ผูกโกรธอาฆาต
แค้น ประโยคที่ได้ยินบ่อย คือ ช่างเค้า ปล่อยเค้า คุณพ่อไก่อเป็นต้นแบบที่ดีให้กับครอบครัว และคน
รอบข้าง เป็นผู้ทำทานอย่างสม่ำเสมอ มีความเคารพ นอบน้อม และให้เกียรติต่อผู้ใหญ่ มีความเชื่อมั่น
ในพระไตรสรณคมณ์ มีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง และต่อครอบครัว ปฏิบัติจิตภาวนาอย่างสม่ำเสมอ
คุณพ่อก็มักจะสอนคนในครอบครัวเสมอด้วยคำพูดติดปากว่า “ใจเย็น ๆ ใจเย็น ๆ เป็นลูกศิษย์หลวงปู่
ต้องใจเย็น ๆ ใครเขาจะว่าอะไรก็ปล่อยเขา ใครอยากได้อะไรก็ให้เค้าไป”

ชีวิตสุดท้าย จิตอยู่กับธรรม

หลังจากที่คุณพ่อไก่อ ได้เดินทางไปพบเพื่อน ๆ ในช่วงต้นเดือนธันวาคม คุณพ่อดูแลสุขภาพใจปลอด
โปร่ง และยังได้จัดการภาระเรื่องต่าง ๆ ที่ค้างค้ำคา รวมถึงสอนให้ลูกสาวหัดแก้ไขซ่อมบำรุงของใช้ใน
บ้าน จนกระทั่งวัน ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ ขณะรับประทานอาหารกันในครอบครัวคุณพ่อไก่อได้บอกรัก
ภรรยา และในวันเดียวกันนั้นยังได้กล่าวเปรยกับลูกสาวว่าหน้าที่ของพ่อหมดแล้ว

วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ช่วงเช้าเวลาประมาณ ๐๙.๓๐ น. คุณพ่อไก่อมีอาการเจ็บหน้าอก
เตรียมตัวจะไปหาหมอแต่ได้ทานยา และอาการเริ่มทุเลาลงแล้ว จึงนอนพัก ระหว่างนั้นได้สนทนาธรรม
กับภรรยา พร้อมกันกับฟังเทปประวัติหลวงปู่มั่นจากหลวงตามหาบัวเป็นผู้เขียน หลังจากนั้นได้ดูภาพ
งานทำบุญ ๕๐ วันของพระอาจารย์นิต การสนทนาธรรมของคุณพ่อไก่อและภรรยา ดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ
ต่อมาคุณพ่อกลับมามีอาการเจ็บหน้าอก และหอบอีกครั้ง ภรรยาได้นำยาพ่นมาให้ เมื่อพ่นยาแล้ว
ภรรยาสอบถามว่าอาการเป็นอย่างไร คุณพ่อไก่อบอกว่าแค่มึนๆ ภรรยาจึงแนะนำว่าให้นอนพุทโธ ถ้าไม่
ไหวก็ให้นึกถึงหลวงปู่สาครจากนั้นภรรยาได้ลุกไปห้องน้ำไม่ถึงนาที เมื่อกลับมาก็พบว่าคุณพ่อไก่อนอนม
ยิ้ม และจากไปด้วยอาการสงบ

พระอริยสาวก (พราหมณ์) ที่ยังมีชีวิตอยู่

ประวัติการปฏิบัติ อุบาสกานโรนมา ๑

เกิดเมื่อ ปี ๒๕๒๔

ภูมิลำเนา จ.อุตรดิตถ์

อุปนิสัย ใจร้อน สันโดษ เก็บตัว ไม่ชอบพูดหรือสูงส่งกับคนอื่น ชอบอยู่คนเดียว ถือสัจจะ พูดจริงทำจริง พูดเล่นไม่เป็น ขวานผ่าซาก มีความถือตนมาก แต่ถ้าเวลาต้องทำงานจะจริงจังไม่เสีร้งไม่เลิก มีนิสัยสุดโต่ง เวลาปกติขึ้นขี่เกี๊ยจ รักสบาย ชอบอยู่นิ่ง ๆ เฉย ๆ ไม่ชอบมีปัญหา ตอนอายุ ๗-๘ ปี ได้พบความสุขของใจเป็นครั้งแรกคือระหว่างเล่นอยู่หน้าบ้าน (ใกล้ถนนใหญ่) เห็นลุงขี่จักรยานล้มลงที่ถนน จึงตัดสินใจวิ่งไปจะช่วย พอไปถึง ลุงลุกขึ้นแล้วขี่จักรยานต่อไปเอง เรายังไม่ได้ทำอะไรเลย จากนั้นก็สังเกตว่าใจนี้มันเบิกบานมีความสุข ยิ้มอยู่ทั้งวันทั้งคืน เป็นอยู่หลายวัน จนแม่ถามว่า "เป็นบ้าอะไรยิ้มอยู่ได้" จำได้ว่าตอบไปว่า "มันหุบไม่ได้ เพราะไม่ได้ยิ้มที่หน้า แต่ยิ้มจากข้างใน" ตอนนั้นยังเด็กไม่รู้ว่าใจคืออะไร รู้แค่มีความสุขมากไม่เคยเจอมาก่อน จึงอยากได้อีก จึงพยายามแสวงหาความสุขมาเรื่อย ๆ

ปี ๒๕๔๘ (ปี ๒๕๔๗) หลังจบเกสซ์ ได้ไปทำงานใช้ทุนที่โรงพยาบาลศิริราช จึงได้มีโอกาสพบเพื่อนพยาบาล (ชมรมพุทธฯ ศิริราช) ชวนไปวัดป่ามณีกาญจน์ จึงได้กราบหลวงปู่สาครครั้งแรกที่นั่น ท่านก็ไม่ได้พูดคุยอะไร เรายังรู้สึกเฉย ๆ เพราะปกติก็ไม่เคยเข้าวัด ไม่รู้จักการพูดคุยหรือวิธีปฏิบัติต่อพระสงฆ์ เช่นถวายสิ่งของของทำอะไร ไม่รู้จักเรื่องศีลและภาวนา รู้จักแค่ทำบุญใส่บาตรเล็กน้อย หลังจากนั้นก็ได้ไปวัดอีกเลย เพราะเคร่งเครียดกับการทำงานอย่างเดียว เดิมตอนนั้นคิดว่าการเรียนสูง ๆ การทำงานมั่นคง การมีเงินมาก ๆ การได้ยศตำแหน่ง/เจริญในหน้าที่การงานจะทำให้มีความสุข แต่ก็ไม่ใช่ คือทำงานจนเพื่อนถามว่า "จะเก็บเงินซื้อภูเขาหรือ?" มันสะกิดใจให้หุ้กคิดตามว่า เราทำงานหาเงินซื้อสุสาน (ฮวงซุ้ย) เตรียมฝังตัวเองอย่างนั้นหรือ หลังจากนั้นจึงเปลี่ยนความคิดไปหาความสุขภายนอกในรูปแบบต่าง ๆ แต่มันก็ไม่ใช่อีก มันแค่สุขชั่วครว แต่ไม่ใช่ความสุขที่ตามหา ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในการทำงาน จึงมีความคิดที่จะไปเรียนต่อแพทย์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๕๐-๒๕๕๕)

หลังจบแพทย์ ปี ๒๕๕๕ ได้เรียนต่อเฉพาะทางสาขาอายุรศาสตร์โรคเลือด เนื่องจากเป็นสาขาขาดแคลน ในระหว่างนี้ก็ได้อีกโอกาสไปทำบุญที่วัดป่ามณีกาญจน์บ่อย ๆ และได้มีโอกาสไปเยี่ยมเยียนกัลยาณมิตรที่เขาใหญ่อยู่หลายครั้ง ปี ๒๕๕๖ เจอหลวงปู่สาครเป็นครั้งที่ ๒ เนื่องจากเพื่อนชวนไปกราบที่วัดป่ามณีกาญจน์ ท่านถามว่า "เป็นเพื่อนประเภทไหน เพื่อนกิน เพื่อนเที่ยว หรือเพื่อนตาย" ตอนนั้นนั่งเงียบ แต่ในใจรู้สึกไม่พอใจในคำถามนี้ ต่อมาจึงเลี่ยงไม่เจอท่านอีก

ปี ๒๕๕๘ เจอหลวงปู่สาครครั้งที่ ๓ ด้วยเหตุต้นไม้ล้มทับกุฏิ จึงได้ร่วมทำบุญกัน และครั้งนี้ท่านได้ชวนมาทำงานที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ เหตุผลที่มาอยู่คือใกล้บ้าน (ยังไม่อยากกลับบ้านในขณะนั้น เพราะยังตามหาความสุขไม่เจอ)

ในระหว่างการทำงาน ๔ ปี ที่ โรงพยาบาลทองผาภูมิ (สิงหาคม ๒๕๕๘ - พฤษภาคม ๒๕๖๒) มีปัญหาอุปสรรคบ้าง แต่ไม่ถึงกับทุกข์หนักหนาอะไร เพราะส่วนมากอยู่กับแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน พูดคุยกันง่าย เพื่อน ๆ ก็มีกลุ่มขึ้นวัดสวดมนต์เย็นกัน แรก ๆ ที่ยังไม่มียอดนัตเป็นของตนเองและมาใหม่ จึงไม่รู้จักใคร แต่ด้วยความที่รับปากหลวงปู่จะไปทำวัตรสวดมนต์เย็น จึงตัดสินใจเดินจากโรงพยาบาลไปวัด จนชาวบ้านแถวนั้นเรียกเราว่า "หมอชอบเดิน" ตอนหลังมียอดนัตก็สบายขึ้น แต่อาจทำให้เพิ่มความขี้เกียจ เลยคิดว่าเดินนั้นดี ผีกความอดทนและความเพียร โดยเฉพาะได้มีโอกาสไปเดินกับทีมชุดงัดเข้าทุ่งใหญ่เนตรวร รู้สึกสนุก/ท้าทาย/ผีกความอดทน ผีกใจตนเองอย่างมาก เพราะในป่านั้นมีภัยอันตรายต่าง ๆ ที่คาดเดาไม่ได้ ต้องเตรียมใจอยู่เสมอ จนพอกลับมา หลวงปู่เปลี่ยนชื่อให้เป็น "กะเหรี่ยง"

ปี ๒๕๕๘ แรก ๆ ที่เริ่มขึ้นวัดทำวัตรเย็น เริ่มจากไปกลับโรงพยาบาล พอสักพักหลวงปู่ก็ให้อยู่วัด จะได้เดินจงกรมตอนกลางคืน ให้เดินความเร็วปกติแล้วบริการมพุทธโธเร็ว ๆ แรก ๆ มันมีแรงอยากที่จะเดิน เดินเกือบทั้งคืนเลย เพราะมันอยากได้ความสงบ พอเดินแล้วมันไม่เห็นสงบอย่างที่คิด มันจะท้อไปเรื่อย เดินลดลง ๆ พอ ๖ เดือน เหลือเดิน ๑ ชั่วโมง ตอนนั้นคิดเองว่าเรายังใหม่ในการปฏิบัติ อาจต้องทำทานรักษาศีลให้ได้ก่อนรีเปลา จึงตัดสินใจไม่ภาวนาต่อ (ตอนนั้นเข้าใจว่าภาวนา ที่เค้าพูดกัน คือ การนั่งสมาธิ เดินจงกรม)

ด้วยนิสัยออกใช้ปัญญาภายนอก (ชอบความคิดวิเคราะห์พิจารณาหาเหตุผล) พอมีปัญหาเดือดร้อนใจเกิดขึ้น มันจะหงุดหงิดไม่พอใจอะไรก็ว่าไป ก็กลับมาอยู่กับตัวเอง ใช้เหตุผลมาสอนใจ จนกว่ามันก็จะสงบลง บางครั้งก็คืนเดียว บางครั้งก็ทั้งวันทั้งคืน เป็นหลายวันก็มี พิจารณาจนกว่าใจจะยอมลง แรก ๆ จะได้ผลอยู่ มันจะวางไปเลยแบบไม่มีอะไรติดค้างใจ แต่หลัง ๆ มันไม่ค่อยลง เคยเล่าให้หลวงปู่ฟัง ท่านบอกว่าเป็นพวก "ปัญญาอบรมสมาธิ" ส่วนการเดินจงกรม/นั่งสมาธิก็ยังทำอยู่ แต่ทำแบบสบาย ๆ เพราะทั้งความอยากได้ความสงบไปแล้ว พอไม่มีความอยากในจิตใจ ทำไปแบบนั้น ๆ ตามหน้าที่ มันก็สบายขึ้น หลังจากนั้นก็จะใช้การพิจารณาทางปัญญาภายนอกดังกล่าวเป็นหลัก ร่วมกับเดินจงกรม/นั่งสมาธิแบบสบาย ๆ ไม่เคร่งเครียดมาตลอด

๒๗ พุทธจิกายน ๒๕๖๑ "ข้ามฟากตาย"

จำได้ว่าวันนั้นเป็นวันคล้ายวันเกิดหลวงปู่บุญเรือง ที่วัดพุมุต หลวงปู่สาครและผู้คนที่นี่มาร่วมงานกัน รวมทั้งช่วงนั้นข้างป่าเดินไปมาแถวหน้าวัดเวฬุวัน หลวงปู่จึงให้ปิดประตูวัด พอตีตอนสี่ห้าทุ่มก็มีอาการท้องเสีย ปวดท้องรุนแรง จนคิดอยู่ว่าจะโทรให้รถพยาบาลมารับดีไหม แต่ด้วยเหตุข้างป่าและไม่มีใครอยู่วัด จึงต้องทิ้งความคิดไป อาการปวดท้องมาก จนเหงื่อแตกทั้งตัว มือเท้าเย็น แรกๆ มือซีด ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเขียวม่วง หายใจติดขัด หนักจนหายใจไม่เข้าสูดจมูก แรก ๆ กลัวตาย รีบ พุทโธ แต่ยิ่งพุทโธยิ่งหายใจลำบาก และสุดท้ายขาไปทั้งตัวทั้งหัว การมองเห็นเลือนลางเหมือนจอตลอดหน้าดำสมัยก่อนที่จอส่า ๆ และใกล้จะดับ ตอนนั้นคิดว่านี่สินะ "ธาตุแตก นามดับ" แล้วก็ปลงว่า "ครั้งนี้คงต้องตายแน่ ๆ " จากนั้นตั้งจิตครั้งสุดท้าย ลาพ่อแม่ หลวงปู่ แล้วยอนพิงฝาซัดโครก ทั้งกายลงไปเลย พอทั้งกาย จิตก็รวมลง และทะลุลงไปอยู่ที่จะไม่รู้ก็ไม่รู้ รู้ก็ไม่รู้ ไม่มีความรู้สึกนึกคิดใด ๆ มั่นวางดับจากอารมณ์และเวทนาทั้งปวง อยู่ที่นี้สักพักไม่รู้มานานแค่ไหน มันก็ถอยออกมารู้สึกตัวเป็นขั้น ๆ จนมารู้สึกตัวเด่นชัด พอออกมาแล้วก็กลับเหมือนไม่เป็นอะไรเลย อาการทุกอย่างหายไปหมด เหมือนเป็นคนละคน ตอนเช้าได้เล่าให้หลวงปู่ฟัง ท่านก็บอกว่า ไปพักจิตอยู่ที่สัญญาเวทยิตนิโรธ ท่านบอกให้จำทางเข้า ทางออกให้ดี

หลังจากนั้นท่านให้ทำเรื่องย้ายกลับอุตรดิตถ์ ให้ไปตอบแทนพ่อแม่/พัฒนาตนเอง จึงได้ทำย้ายปี ๖๒ แรก ๆ ก็ไม่เข้าใจหลวงปู่ เรากำลังอยู่ตัวทั้งการทำงานเพื่อนร่วมงาน ได้ทำบุญปฏิบัติตามสมควรเลยไม่อยากย้าย แต่ด้วยความที่ครูบาอาจารย์ให้ทำอะไรก็ต้องทำ ถึงจะไม่เต็มใจก็ตาม เพราะเชื่อในความเห็นครูบาอาจารย์มาอันดับแรก

มิถุนายน ๒๕๖๒ กลับไปอยู่ที่อุตรดิตถ์ ต้องปรับตัวค่อนข้างมาก ก็ธรรมดา ปัญหาต่างๆ มากมายโดยเฉพาะเรื่องของคน เรื่องผลประโยชน์และความกดดันต่าง ๆ ที่แบกรับอัดเข้ามาทั้งข้างซ้ายข้างขวา ข้างหน้าข้างหลัง ข้างบนข้างล่าง เราก็พยายามค่อยๆ แก้ไปที่ละนิดด้วยสติ และตัวคนเดียว ทุกข์มาก ๆ ร้องไห้มาก โชคดีมีหลวงปู่ที่คอยติดตามว่าเป็นอยู่อย่างไร และให้คำแนะนำ ท่านก็บอกให้เจริญพรหมวิหารสี่ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เราก็ทำตามท่านบอก แต่ปัญหาก็เข้ามาไม่หยุดหย่อน จึงได้พิจารณาเห็นว่า ไม่มีประโยชน์ที่จะอยู่ต่อในท่ามกลางความโลภ ความต้องการที่ไม่มีวันสิ้นสุด จึงได้เรียนปรึกษาหลวงปู่ คราวนี้ท่านเห็นด้วย เดือนมกราคม ๒๕๖๓ จึงทำเรื่องย้ายกลับ โดยในระหว่างรอย้าย ก็ทำหน้าที่ทุกอย่างเต็มที่

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ (วันฉัตรมงคล วันวิสาขบูชา วันพืชมงคล) หลวงปู่ได้โทรมาแต่เช้า (๖.๐๐) บอกให้นอนนาน ๆ ท่านพูดแค่นี้ เราก็ตอบตกลงไปแบบงง ๆ แต่คิดในใจว่าเพี้ยนรีเปลา่ ปกติชอบให้เดินจงกรม อันนี้ให้นอน จากนั้นก็นอนต่อโดยไม่ได้สนใจอะไร นอนไป ๆ รู้สึกปวดมากที่ขา ๒ ข้าง แต่ก็ยังนอนต่อ ดูความปวดไปเรื่อย ๆ ความปวดก็ไม่ลดลงเลย มีแต่ปวดมากขึ้น ๆ จนถึงจุดหนึ่งที่ปวดมากจนแทบจะทนไม่ไหว เหมือนมันจะแตกจะหลุดออกจากร่างกายนี้ จากนั้นมันก็เห็นภาพขา (รูปธรรม) ขึ้นมา โดยบริเวณข้อต่อเกิดการหลุดแยกออกจากกันจนขาดเป็นชิ้น ๆ จากนั้นจิตก็หดตัวรวมกันเป็นก้อน (นามธรรม) แล้วระเบิดออก ไม่เหลืออะไรเลย มีแค่รู้อยู่แค่นั้น ตอนนั้นตกใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น จิตเลยถอนออกมาสะดุ้งตื่นขึ้น (ประมาณ ๑๕.๐๐ น.) ตอนเย็นวันนั้นหลวงปู่ได้เมตตาโทรมาสอบถาม ก็ไม่รู้เป็นอะไร ร่างกายมันสั่นสะเทือนทั่วไปหมด น้ำตาก็ไม่รู้ว่าจะไหลมาจากไหน ได้แต่ร้องให้น้ำตาแตก สะอึกสะอื้นกลั้นไม่อยู่ หลวงปู่ถามร้องให้เพราะอะไร เราก็ตอบว่าไม่รู้ ไม่รู้ว่าร้องให้เพราะอะไร เสียใจก็ไม่ใช่ ดีใจก็ไม่ใช่ ให้หยุดร้องให้ก็ได้ พอวันถัดไปจะต้องไปทำงานปกติ ก็สังเกตว่ามีอาการไม่ปกติ คือใจสั่น วูบจะเป็นลม เหมือนคนน้ำตาลต่ำ ทั้งที่กินข้าวกินน้ำหวานก็ไม่ดีขึ้น พออีกวันไปทำงาน ก็มีอาการแบบเดิมอีก คิดว่าไม่ปกติ เพราะไม่เคยเป็นมาก่อน จึงได้นอนโรงพยาบาลเพื่อตรวจหาสาเหตุทางกาย สรุปผลปกติ ไม่พบสาเหตุอธิบายได้ ตอนนั้นหมอก็คิดว่าเป็นปัญหาที่จิตใจ จึงได้ยาลดความเครียดมากิน และให้กลับไปอยู่บ้าน แต่มันแปลกคือ อยู่บ้านไม่ได้เลย ยิ่งหนัก กินไม่ได้ นอนไม่ได้ แต่พอเพื่อนมาพาไปวัด (เพื่อนเค้าหาว่าของเข้า) กลับสบายมีความสุข จึงได้ปรึกษาหลวงปู่ว่าต่อไปนี้ทำงานไม่ได้แล้ว อยู่บ้านก็ไม่ได้ มันจะตาย (ตอนนั้นมันขึ้นมาเองว่าถ้าอยู่ต่อจะตายแน่) ท่านได้พิจารณาแล้วว่าถ้าตายตอนนี้ก็จะไม่ได้ทำประโยชน์ต่อ เลยให้ลงมาตั้งหลักที่ทองผาภูมิก่อน แล้วก็ด้วยความช่วยเหลือต่าง ๆ ก็เลยได้ย้ายก่อนกำหนด และลาออกในที่สุด

กลับมาอยู่วัดช่วงหลายเดือนแรก หลวงปู่ท่านเทศน์เรื่องทุกข์ แทบทุกวัน ก็ไม่รู้เป็นอะไรร้องให้น้ำตาแตกกลั้นไม่ได้ เหมือนมันซาบซึ้งในทุกข์อริยสัจอย่างแจ่มแจ้ง เหมือนเคยผ่านสมรภูมินับร้อยนับพัน นับไม่ถ้วน เป็นอย่างนี้ทุกครั้งเวลาฟังเทศน์เรื่องทุกข์

พอถึงวันอาสาฬหบูชา ได้ฟังเทศน์เรื่องพระอัญญาโกทัตถะ ปฐมสาวกองค์แรก ก็มีอาการสั่นสะเทือนไปทั่วร่างกายแบบควบคุมไม่ได้ สั่นกระเทือนลงไปถึงใจ น้ำตาก็ไหลพรากออกมา โดยไม่รู้ว่าเกิดจากอะไร ตอนหลังได้มีโอกาสเรียนถามหลวงปู่ ท่านบอกว่า "โลกธาตุหวั่นไหว"

ในช่วงแรกก็ต้องปรับตัวมากเพราะจิตตื่น รู้ตัวอยู่ตลอด เวลาเข้าสมาธิในท่านอน ก็มักจะมีเสียงดังสนั่นหวั่นไหวเหมือนหินถล่ม แรก ๆ ก็งงว่าเสียงมาจากไหน วิ่งไปดูข้างนอกกุฏิ ทุกอย่างก็ปกติ

สรุปว่าเสียงดังมาจากจิตของเราเอง เพราะด้วยอุปนิสัยจิตโลดโผน จึงเป็นเช่นนี้ ส่วนการปฏิบัติต่าง ๆ ในอิริยาบถ ๔ หลวงปู่ก็ให้ทำแบบสบาย ๆ เพื่อความเป็นอยู่ของกายเท่านั้น

ตอนนั้นยังงงกับตัวเอง ยังไม่เชื่อการปฏิบัติตนเองนัก ว่ามันจะง่ายอะไรอย่างนั้น คิดแต่เพียงว่า ถ้าเราทำได้ มนุษย์ในโลกนี้ก็คงทำได้หมดแล้ว หลวงปู่ท่านได้อธิบายให้ฟังหมดแล้ว แต่มันคือ มันยังไม่อยากเชื่อ ๑๐๐ % มันไม่ใช่ไม่รู้ แต่มันอยากรู้อีกในสิ่งที่รู้แล้ว หลวงปู่ก็อธิบายว่า ทางธรรมรู้เห็นแค่ครั้งเดียว รู้แล้ววางทิ้งเลยไม่ต้องมารู้อีก แต่มันขัดใจเรา และด้วยความดื้อนี้ล่ะ จึงต้องใช้เวลาอีก ๒ ปีครึ่งในการศึกษาทำความเข้าใจอีกครั้ง พอจะสรุปได้ดังนี้

- หลวงปู่บอกให้ดูของที่มีอยู่ คือ กาย กับ ใจ
- พิจารณาขั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นส่วนมากับรูปร่างกายนี้ และดับไปเมื่อร่างกายแตกสลายดับไป ส่วนตอนมีชีวิต มันมีอยู่ ก็ธรรมดา
- ดูเวทนา (อารมณ์) มันมีพอใจ (สุข) ไม่พอใจ (ทุกข์) ไม่สุขไม่ทุกข์ (อุเบกขา) และมันสลับไปมา พอมีสุข ก็ออกจากสุขไปอยู่ทุกข์ ออกจากทุกข์ ไปอยู่อุเบกขา วนไปเรื่อย ๆ เป็นอยู่อย่างนี้
- อาการอารมณ์อะไรที่เกิดขึ้น ยิ่งแก้ไขยิ่งยุ่ง ให้อยู่เฉย คอยตามดูไปด้วยสติ แล้วมันจะดับเองวางเอง ไม่ต้องอยากให้ดับเร็ว ๆ
- อย่าไปอยาก เพราะในความอยาก ทำให้เกิดทุกข์ซ้ำซ้อน นำพาให้ต้องดิ้นรนกระเสือกกระสนแสวงหา ซึ่งใจจะไม่สามารถสงบลงได้
- เห็นว่า สิ่งต่าง ๆ ไม่มีอะไรเป็นไปดังใจหวัง และไม่สามารถควบคุมบังคับบัญชาได้ อันนี้ได้ตอนปลุกผัก แล้วผักกำลังงามมาก จู่ ๆ เข้ามาถูกหนูแทะเสียหายเกือบหมด
- สังเกตว่ามันยังข้องอยู่ไม่สบายอยู่ เพราะมันถือเขาถือเรา ถือตัวถือตน (หลวงปู่ท่านบอกว่า เศษเงาของมานะมันติดมาด้วย หลังจากทำลายบรรพบุรุษของมันไป)

พิจารณาความตาย

เวลาความถือเขาถือเรามันกำเริบล่าสุดเมื่อ ปลายเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ มีความถือตนเกิดขึ้น พิจารณาด้วยปัญญาภายนอกว่าเรากับเขาเกิดมาเป็นคนเหมือนกัน มีอวัยวะร่างกายเหมือนกัน ผ่านการเวียนว่ายตายเกิด มีทุกข์มานับไม่ถ้วน เราก็อทุกข์ เขาก็อทุกข์ และสุดท้ายก็ตาย แล้วเรามันดีกว่าเขาตรงไหน ไม่มีเลย ต่างก็เป็นเพียงสัตว์โลกที่มาร่วมเกิดร่วมตาย ร่วมสุขร่วมทุกข์กันเท่านั้น มีประโยชน์อะไรที่จะถือเขาถือเราอยู่อีก พอเห็นว่าไม่มีประโยชน์ จากนั้นจิตจะหมุนเข้าปัญญาภายใน แสดงเป็นอาการร่างกายหนักเหมือนถูกภูเขาทับไว้ หนักจนหายใจไม่สะดวก เลยนอนเฉย ๆ จิตก็เข้าไปอยู่สมาธิจะตื่นมาทุก ๒ ชั่วโมง พอยังหนักอยู่ ก็กลับเข้าไปใหม่ ตั้งแต่ทุ่มกว่า จนกระทั่งตี ๔ จึงพบว่าไม่หนักแล้ว วางไปแล้ว หลังจากนั้นเวลามีสิ่งมากระทบอะไร ก็สังเกตว่าไม่กระเทือน มันไม่มีเขา ไม่มีเราแล้ว

ยอมรับในที่สุด

ตอนช่วง ปลายเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ มีอารมณ์หงุดหงิดที่คนอื่นทำบางอย่างไม่ได้ตั้งใจ ตอนนั้นคิดว่าความถือ (มานะ) กลับมารีเปเล่ แต่หลวงปู่อธิบายว่าเป็นสันดานเดิม (ใจร้อน) ตอนแรกก็ไม่แน่ใจนัก พยายามพิจารณาต่าง ๆ ก็พิจารณาไม่ออก ไปเข้าซื้อขอคำแนะนำ ท่านเลยให้พิจารณาของที่ไม่มีแทน ซึ่งคือสมมติ ก็พยายามพิจารณาเท่าไรก็ไม่ออก เห็นแต่ของชั่วคราว ของไม่เที่ยงแตกดับสลายไป ก็ยังบ่นหลวงปู่ว่าให้ดูอะไร มันไม่เห็นมีอะไรเลย ท่านก็หัวเราะว่า ก็มันไม่มีอะไรไง เราก็เลยเข้าใจและยอมรับในที่สุด หลังจากนั้นก็มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้ามาทดสอบ แต่กลับพบว่าใจนี้ไม่มีกระเทือนเลย จึงแน่ใจว่าใจมันไม่มีอะไรแล้ว เข้าใจครูบาอาจารย์ที่ว่าใจที่ไม่มีอะไรเป็นเช่นนี้เอง มีแต่ความรู้สึกขอบคุณพ่อแม่พี่น้อง ขอขอบคุณครูบาอาจารย์ ขอขอบคุณเพื่อนและกัลยาณมิตร ขอขอบคุณผู้มาให้บททดสอบแก่เราทั้งหมด

ประวัติการปฏิบัติ อบาลีภาณินนาม ๒

เกิดเมื่อ ปี ๒๕๐๕

ภูมิลำเนา จ.นครราชสีมา

ก้าวแรกสู่การภาวนา

ชีวิตวัยเด็กหัวทกกันชีวิต ไม่ได้เข้าวัดตั้งแต่เด็ก แต่พ่อแม่ก็มีศีล เข้าวัดปี พ.ศ. ๒๕๓๗ อายุ ประมาณ ๓๒ ปี ขณะนั้นทำงานเป็นแอร์โฮสเตส เริ่มจากจุดเปลี่ยนคือเพื่อนเคยบวชพระอยู่วัดดอยธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร แล้วก็ไปติดตามชวนไปวัด ไปแล้วก็ชอบ ตอนหลังจึงไปอยู่เรื่อย ๆ ช่วงนั้นกำลังรู้สึกถึงความเบื่ออย่างมากเพราะทำงานมากกว่า ๑๐ ปี หันไปทางไหนก็น่าเบื่อไปหมด เมื่อเพื่อนมาชวนจึงไปวัด ไปวัดป่าสันติภาวนาส อ.ไชยวาน จ.อุดรธานี พระอาจารย์บุญจันทร์ กมล ไปถือศีลกับท่านระยะเวลาที่ไปคือ ช่วงว่างเสร็จจากบิน ไม่มีงานอะไรก็ไป ไปแบบไม่คิดอะไรมาก ไปเหมือนเด็กๆ สนุกดี ชอบ ซึ่งไม่มีใครรู้ ไม่ได้บอกใคร ไปคนเดียววางกระเป๋าบิณฑบาตก็เอากระเป๋าทิ้งไว้ข้างเครื่องบินเลย เพราะใช้ตัวเครื่องบินฟรี ไปบ่อยจนหลวงปู่บุญจันทร์ท่านเคยบอกว่า “โอ๊ย อย่ามานั่งคุยเต๋อ กินแต่ตำบักหุ้ง ให้ภาวนา” แต่เราภาวนาไม่เป็นหรอก ให้พุทโธก็พุทโธ

หลังจากหลวงปู่มรณภาพก็ไปวัดดอยธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร พระอาจารย์แบน ไปอยู่เรื่อย ๆ เพราะรู้สึกว่าไปแบบนี้เราได้พักผ่อนจิตใจจริง ๆ แม้กระทั่งภาวนาไม่เป็น มันก็ยังมีความรู้สึกว่าจิตมันได้พัก ตอนนั้นยังนั่งสมาธิไม่ได้นาน มีเดินจงกรม ซึ่งชอบมากกว่านั่ง ให้เดินก็เดิน ให้นั่งก็นั่ง ให้พุทโธก็พุทโธ ไม่ได้คิดอะไรมาก ไม่ได้อ่านหนังสือพระมาก ไม่ได้ฟังเทศน์อะไรมาก ไม่ต้องคิดอะไรในหัวมาก ภาวนาแบบไม่รู้อะไรเลย มันก็สบาย พอภาวนาแบบนี้ไปเยอะ ๆ ตอนหลังมันก็เบื่อ มองไปทางโลกก็เบื่อไปหมด จึงทะนุถนอมหาตัววันหยุดเพื่อจะมาวัด เบื่อไม่อยากจะทำงาน เห็นคน เห็นผู้โดยสารก็เบื่อ มันเบื่อเอง รู้สึกเบื่อไปหมด ทั้งที่ก็ภาวนาไม่ได้เรื่องอะไรมาก การนั่ง เดินภาวนาก็ไม่ได้กำหนดเวลา เมื่อยก็นั่งนอนมั่ง พอหายเมื่อย ตื่นขึ้นมาก็เดินต่อ ไม่ได้คิดอะไรมาก ทำใจให้สบาย ไม่เครียด และไม่หย่อนเกิน พอใจสบาย หาความสบายกลาง ๆ ของเราได้ มันก็ทำไปได้เรื่อย ๆ ภาวนานาน ๆ ไปมันก็จะเข้ามาในใจของเราเอง แม้กระทั่งเราไปทำงานบนเครื่องบิน เราผสมเหล่าให้ผู้โดยสาร ก็ดูใจตลอดเลยนะ ดู

ความไม่เที่ยง ดูอารมณ์ ดูจิตเรา ดูกายเรานั้นมันเข้ามาเอง อยู่บนเครื่องก็เหมือนเราภาวนา แม้แต่ผสม เหล้าให้ผู้โดยสาร ไม่ได้คิดนะว่าจะเอาเหล้าไปให้ผู้โดยสาร คิดแต่ว่าเป็นหน้าที่ บริษัทสั่งให้เราทำ เราก็อำ ไม่คิดมาก คือว่าพยายามทำจิตของเราให้ใส ๆ เหมือนเด็ก เด็กมันไม่ค่อยคิดอะไรเยอะ

ตอนเป๋อกี้ทุกซ์ เห็นทุกซ์ไปเรื่อย มันก็บีบคั้นไปเรื่อย ดูทุกซ์ไปเรื่อย ยิ่งภาวนาเยอะยิ่งดูจิตตัวเองเยอะ มันก็ยังเห็นทุกซ์ไปเรื่อย ทุกซ์ก็บีบคั้นจนมาถึงจุด ๆ หนึ่ง ไม่สบาย ป่วย ไม่รู้อะไรก็ไปหาหมอทั่ว หมอก็ว่าเครียด ก็ให้กินยาคลายเครียด มันเหมือนป่วย ปวดหลัง ลูกไม่ขึ้นจะอาเจียน เป็นไข้ เป็นอะไรอยู่ตลอด ไม่สบายตัว เราไม่รู้ว่าจะมันบีบคั้นร่างกาย มันถึงจุดหนึ่งของมันแล้ว จิตมันปฏิเสธที่จะไปทางโลก เราคิดว่าอย่างนั้นนะ เราก็มารู้จะทำยังไง เราก็มารู้ว่าหลายปีอยู่นะกว่าจะถึงจุดนี้ ตอนนั้นอายุยังไม่ถึง ๔๐ ตอนนั้นคือปี ๒๕๔๗ ไปวัดป่ามณีกาญจน์ เริ่มไม่สบายแล้ว คือแต่งตัวไปบินจะเอาลิปสติกจรดปากแล้ว ย้อนกลับมาคิดว่า ดี ๑ ดี ๒ คนอื่นนอนหลับกันหมดแล้ว แต่เราต้องแต่งตัวสวยงามเพื่อที่จะขึ้นไปบิน บินไปถึงยุโรปแล้วนอนแผ่ ไม่มีแรงที่จะลุกออกมาซื้อข้าว ซื้อของกิน ไปอยู่ ๒-๓ วัน ต้องอาศัยเพื่อนส่งอาหารหน้าห้องในโรงแรม ขากลับทำงานไม่ไหว นั่งเป็น dead head (ลูกเรือที่ไม่สบายนั่งกลับมา ไม่ได้ทำงาน) กลับมา ไม่รู้เป็นอะไร ทำงานไม่ได้ บริษัทก็เรียกไปสอบถามว่าเป็นอะไร เราไม่รู้ตัวว่าเป็นอะไรจะไปหมด งงกับตัวเอง ตอบเขาก็ไม่ได้ ตอบเราก็ไม่ได้ มองเห็นคนมองไปทั่ว ๆ มันก็บีบคั้น แต่เราก็ต้องทำงาน ทุกซ์ที่สุด จึงได้แรงภาวนา ทุกซ์มากกับการที่จะอยู่กับมนุษย์ เมื่อไปกราบหลวงปู่สาคร อัมมาวุธ วัดเวฬุวัน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ท่านดูแล้วรู้ จึงให้จุดธูปกราบพระ ๓ ครั้ง แล้วอธิษฐานว่า เราจะไปบิน ให้เหมือนเราจะไปปฏิบัติ ให้ปฏิบัติไปเลย ไปบินให้เราตั้งใจ ไปบินก็ไม่ได้ไปบินหรอก เหมือนไปวัดเหมือนกัน มันก็ดีขึ้นมานิดนึง พอจะมีแรงทำ แต่คนที่บริษัทก็รู้กันว่าเราเพี้ยน ไปบินกลับมา วางกระเป๋าแล้วก็ไปวัด อยู่บ้านก็เอากลดแขวนที่บ้าน นอนในกลดภาวนา

๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ตอนนั้นยังทำงานอยู่ ได้ไปภาวนาที่วัดเวฬุวัน ตอนนั้นหลวงปู่ก็ยุ่งอยู่ มณีกาญจน์ คือนั้นหลวงตาช่างกำลังตีบาตรให้หลวงปู่ท่อน เราปีนกระไดขึ้นไปภาวนาข้างบน ศาลาข้างบน ตอนนั้นยังสร้างไม่เสร็จ เราก็มารู้ว่าตรงนั้น ไม่มีใครเลย วัดเงียบมาก หลวงปู่ไม่อยู่ อยู่กับแม่ศรี พระก็มีหลวงตาช่างหลวงตาประกอบที่ตอนนั้นยังมีชีวิตอยู่ แล้วมองไปก็เห็นหลวงตาตีบาตรอยู่ทั้งคืน ง่วงก็เข้าไปนอน ดี ๒ ดี ๓ พอรู้สึกตัวก็ลุกขึ้นมาเดิน มองไปก็เห็นหลวงตาก็ยังตีบาตรอยู่ เราก็มารู้ว่า เกิดอัศจรรย์มาก คือครั้งแรกที่ลงกระแสนั้น มันสะเทือน เหมือนคนป่วยหนัก ๆ แล้วหายป่วยทันที มันสะเทือนมาก เราพิจารณากายอย่างละเอียดเป็นหลัก เราพิจารณาไป พิจารณาไป มันลง

ไปแล้ว ชะลงไป น้ำชะลงไป ดินชะลงไป อะไรชะลงไปหมด ขึ้นลงอยู่อย่างนี้ แล้วลมพัดพาดินหายไปหมด ตอนนั้นยังไม่เข้าใจ แต่มีความรู้สึกว่ารอบ ๆ มีเทวดาเขาสาธุ โมทนาสาธุ เราอัศจรรย์ใจมาก เทวดามากมาย เหมือนกับว่าเขาสิ้นไปหมด เขาสาธุ เราไม่นึกว่าจะมีอัศจรรย์มาก มันทิ้ง มันเกิดอะไรขึ้นกับเรา แล้วมันเบาสบาย มันสัมผัสใจเรา แล้วเราไม่ลืม แต่ที่ระหว่างทางมานี้ เราไม่รู้ เราก็อ้างไปเรื่อย ทิ้งเมื่อไหร่ก็ไม่รู้

ตอนนั้น คุณไม่ได้ เมื่อถึงเวลาเขาเปิดไฟทำวัตรเช้า เราก็อ่านกะโหลกมานั่งอยู่ที่มุมมืด ๆ ทำยศาลา แล้วก็มีคนไม่กี่คนหอรอก นั่งทำวัตรเข้าไป น้ำตาก็ไหลไป ไม่มีใครมาสังเกต ร้องให้ไปด้วยทำวัตรไปด้วย มันอัศจรรย์มาก ขณะนั้นพอพิจารณากายลงแล้ว ก็ขออิชฌานกับพระประธานที่วัดเวฬุวันเลย ว่าถ้าเป็นไปได้ ๑ ปีจากนี้ไปขอให้จบ แต่ก็คิดว่ามันไม่ได้หรอก

หลังจากนั้นเราก็ต้องกลับมาทำงานกลับมาทำงานครั้งนี้ไม่เป็นไรแล้ว ไม่กลัว ไปยืนใบลาออก ไม่ป่วยแล้ว เหมือนกับว่าเรารู้แล้ว ใจมันฮึกเหิมแล้วว่า จะตายตอนนี้ หรือไม่มีงานทำ ไม่มีอะไรกินเลยก็ไม่กลัว ค้มแล้วชีวิต ค้มแล้ว มันรู้ มันไม่ต้องไปถามหาครูบาอาจารย์แล้ว พอภาวนาไปมาก ๆ เข้า มันเกิดความมุ่งมั่น มีความรู้สึกถ้าต้องเกิดอีก ต้องตายแน่เลย ต้องฆ่าตัวตายแน่เลย ถ้าคิดว่าต้องเกิดอีก เห็นความทุกข์ของการเกิดจริง ๆ มันทุกข์ เดียวเราก็ต้องตาย ปวดโน่นปวดนี้ เจ็บนั่นเจ็บนี้ เป็นโรคสารพัดอยู่ในนี้ ทุกข์ทรมานแล้วก็ต้องมาเกิดใหม่อีก มันเห็นความบีบคั้น เป็นทุกข์มาก ๆ เห็นความทุกข์ของการเกิดอย่างยิ่ง เห็นทุกข์อย่างยิ่ง ก็เลยเร่งภาวนามาก ๆ เหมือนกับทุกขณะจิต เหมือนกับว่าจะไปใส่บาตรพระยังรีบใส่ รีบกินข้าวเพื่อมาเดินจงกรม

เมื่อกลับมาอยู่ที่วังน้ำเขียว การภาวนาตอนนั้นไม่มีสมาธิสักมาก แต่ใช้วิธีเดินปัญญา ไม่อยากคุยกับใคร อยากจะอยู่แต่กับข้างใน ไม่อยากเอาจิตออกมา เพื่อไปแต่งคำพูด เพื่อจะไปพูดตอบโต้ ตอนนั้นหลวงปู่สาครบอกเราว่า เขาถามว่าฉันจะไปหาใครยังงั้น มันก็ถามว่าฉันก็ต้องกลับไปหาฉันคน พอดีหลวงปู่แบนมาจากข้างล่าง ท่านก็บอก บ้านกวาดเสียบ้าง เริ่มต้นกวาดบ้านบ้าง ไม่ใช่ดูแต่ข้างใน ข้างนอกก็ต้องดู

เมื่อขึ้นมายังวังน้ำเขียวคนเดียวไม่รู้จักใครไม่มีญาติ บางทีเบื่อ ๆ อยู่คนเดียว บางทีภาวนาจนมันเกิดบ้าขึ้นมา แล้วโทรศัพท์บอกหลวงปู่จะบ้าแล้ว จะขับรถขึ้นไปบนเขาใหญ่เพื่อจะดูน้ำตก ท่านบอกให้เปิดน้ำก๊อกดูเอา ก็น้ำเหมือนกัน ให้เปิดก๊อกน้ำดู น้ำที่ไหล แต่พอถึงเวลาไตรลักษณ์มันแสดงนี่มันร้องให้จริง ๆ อย่างเราเบื่อ ๆ ขับรถไป ขับไปเรื่อย ๆ ถึงวังน้ำเขียว มันจะเป็นไรข้าวโพด ถึงเวลาที่มันจะสีน้ำตาลเขาเก็บข้าวโพดหมดแล้วมันก็เหี่ยว เราเห็นเท่านั้นเราก็อ้างให้ ขับรถไปร้องให้ไป นี่คือ

ไตรลักษณ์ ธรรมมันขึ้น มันเห็นตัวดับของมัน มันเห็นความไม่เที่ยง ขับรถไปร้องไห้ไป แคเห็นช่าง
ข้าวโพด ไร่ข้าวโพดแบบเป็นสีน้ำตาลไปหมด มันเข้าไปสัมผัส เข้าไปกระทบในใจ

เมื่อพิจารณากาย พิจารณาธาตุ พอเราสงบแล้วระดับหนึ่งตั้งเจตนาแล้วก็มาพิจารณาธาตุ จะ
เห็นตรงนี้ชัด พิจารณากระแสโลหิต จนวนมันออก แซะลงไป เลือดก็เป็นน้ำไหลนองลงไปหมด มีกระดุกมี
อะไร..ลงไป ๆ แล้วก็ เป็นผงหมดเลย ปลงไปหมดเลย พอเราตกกระแสครั้งนี้ เราร้องไห้ มันอัศจรรย์
เหมือนกับว่าเราเป็นดักแด้แล้วออกมา เหมือนกับว่ามันเกิดอะไรขึ้นกับเรา มองไปรอบ ๆ ตัวนี้ เกิดอะไร
ขึ้นกับเรา แล้วหลวงปู่สาครก็โทรมา หลวงปู่หัวเราะบอกว่าร้องไห้ทำไม ตะขบกัดหรือ แล้วท่านก็
หัวเราะ คือไม่ต้องถามอะไรมาเลย...

หลังจากลงกระแสครั้งแรกนี้ ก็ค่อย ๆ ทำบุญ ค่อย ๆ ให้เขาไป มีอะไรให้ใครได้ก็ให้ เอาเฉพาะ
ของที่จะใช้ วันสุดท้ายนี้แทบจะถอดอะไรทุกอย่าง หมวก กระเป๋า เงิน ทอง ก็เอาไป ตอนนั้นหลวงตาม
หาบัวรับทอง ได้ถวายทอง ๕ บาท ให้หลวงตาก็ก็นำทองท่านจนหมดเลย ไม่มีเหลือสักนิดนึงเลย แถมไป
เอาของแม่มาถวายอีก

แต่ครั้งสุดท้าย วันพระใหญ่ เป็นวันสงกรานต์ ๑๓ เมษายน ๒๕๔๘ ระยะเวลาห่างกัน ๑ ปี กับ
อีก ๑ วัน อยู่ที่เขาใหญ่ แต่ตอนจะขึ้นครั้งสุดท้ายมันยากมาก คือถามหลวงปู่ หลวงปู่ก็ไม่ตอบอะไรเลย
ให้ไปดูเอาเอง แล้วเราก็ไม่รู้จะดูอะไรด้วย มองไปที่ไหนก็ว่างหมด มองซ้ายมองขวาในจิตเราก็ว่างหมด
แล้วจะให้เราพิจารณาอะไร จะพิจารณาอะไรไม่รู้มืดแปดด้าน แต่รู้ว่ามันไม่หมดจึงยังต้องพิจารณา ลง
ไปฟังเทศน์หลวงปู่แบน หลวงปู่ท่านมาจากวัดดอยธรรมเจดีย์ ก็มาฟังธรรมท่าน ท่านก็พูดขึ้นมาลอย ๆ
ว่า “โห ห้องนี้ มันว่างดีเนอะ มันว่างดีเนอะ แต่ลืมคนที่ดูว่าว่างหนะ มันยังนั่งอยู่เลย” เทศน์เสร็จแล้ว
ท่านก็ไปเอาไฟฉายส่องที่หน้าเรา แต่เรายังไม่รู้

หลวงปู่สาครพูดแบบนี้ หลวงปู่แบนก็พูดแบบนี้ แต่เราไม่รู้จะดูอะไร มันว่างไปหมดเลย ตรงนั้น
ยากมาก มันบอกไม่ได้ว่าทำยังไง มันถึงตรงนั้นมันต้องทำเอาเอง ก็นั่งบื้อ ๆ มันไป ดูว่าง ๆ มันไปอย่าง
นั้น แต่ก็หา มันเหมือนกับเอาปืนจ่อหัว หัวไปทางไหนเราก็จ่อไปที่ตัวรู้ ตัวรู้มันอยู่ตรงไหนก็จ่อไป มัน
หลบทางนี้ สาวไปเรื่อย ๆ พอถึงแล้วมันเจอ อัศจรรย์มาก มันแยกกัน ธรรมชาติกับสมมติมันแยกกัน
ของที่เกิดดับกับของที่ไม่เกิดดับมันแยกกัน มันบอกไม่ถูกเลย ไม่รู้ว่าจะใช้คำพูดอะไร ร้องไห้ออกมา
เหมือนคนบ้า ตอนนั้นอยู่คนเดียว สุดท้ายที่ว่าเราเห็นธรรมชาติดกับเราเห็นสังขาร คือเขาจะต้องการให้
แยกธรรมชาติที่มันไม่ใช่ไตรลักษณ์ ธรรมชาติของจิตคือสิ่งที่ไม่ใช่ไตรลักษณ์ มันไม่มีเกิดดับ นั่นคือ

ธรรมชาติของจิต ส่วนทั้งหลายทั้งปวงที่เป็นของเกิดดับมันไม่ใช่ ทุกวันนี้จิตทุกคนมันมีอะไรปน แต่จิตของครูบาอาจารย์ก็คือธรรมชาติ ไม่มีของเกิดดับ ไม่มีเกิดดับอยู่ข้างในนั้น ไม่มีพระไตรลักษณ์อยู่ข้างใน จิตนั้น จิตนั้นไม่อยู่ในไตรลักษณ์ ไม่มีไตรลักษณ์ไม่มีสมมุติ ยังมีจิตอยู่ จิตไม่เคยตายนะ ถูกทำลายไม่ได้ ไม่มีคำสมมติจะพูดแทนจิตตัวนี้ที่ไม่มีสมมติ

หลังจากนั้น ๓ วัน วันที่ ๑๕ เมษายน ท่านอาจารย์แบนก็ลงมาหาใหญ่ คนมาราบมากมาย แล้วก็กลับ เรานั่งอยู่ท้ายๆ กว่าคนจะกลับกันหมด ท่านก็บอกว่า “อุบาสิกา...วันสงกรานต์ไปเที่ยวไหนมา” เราเงิบไม่ตอบ พอไม่มีคนแล้ว เราก็คลานเข้าไป มีพระแอบฟังอยู่ห่าง ๆ ก็เล่าให้หลวงปู่แบนท่านฟัง กราบเรียนท่านว่า มันเห็นแยกกัน แยกกันระหว่างของเกิดดับ กับธรรมชาติที่ไม่เกิดดับ มันแยกกันพูดแค่นี้แหละ ท่านก็หลังพิงฝา คือท่านรู้แล้ว

ชีวิตปัจจุบันนี้ ก็ทำไปปกติ เคยทำอะไรก็ทำ ถึงเวลาบ่าย ๆ เดินจงกรมก็เดิน ก็เดินเป็นปกติ ทำอะไรเป็นประโยชน์ก็ทำ ก็ทำอะไรปกติ เตรียมอาหารกินพรุ่งนี้ก็ทำไป หันพักไปปกติ มันก็ต้องทำไป ทำอะไรเป็นประโยชน์ได้ก็ต้องทำ

นึกถึงความตายบ่อย ๆ เราจะรู้สึกละสิ่งที่มีคุณค่าที่สุด ในชีวิตเราคือเวลาไม่ใช่เงินทอง ไม่ใช่คนที่เรารัก ไม่ใช่ใครทั้งหมดทั้งสิ้น เวลา กับ จิต กับ สติสัมปชัญญะที่เราจะปฏิบัติ บางทีเราว่าเรามีหน้าที่ทำกับคนนั้น กับคนนี้ คนโน้น แต่จริง ๆ หน้าที่ที่ทำ ที่เขาให้เราเกิดมา แล้วมีหน้าที่กับจิตเจ้าของนี้ เราทำดีร้าย ทำได้ตลอดนะการปฏิบัติ แม้ว่าจะเลี้ยวลูก ทำอะไร แต่เราหมั่นอยู่ข้างในกายตลอด แล้วก็ดูพระไตรลักษณ์ พิจารณาไตรลักษณ์บ่อย ๆ พิจารณาความตายบ่อย ๆ แล้วก็หมั่นอยู่ในกาย ทำอะไรเราก็รู้หมด มีสติกับรู้ อยู่ในกายในใจเรา นั่นคือเราบวชแล้วนะ ไม่ต้องบวชแบบไหน แบบนี้เรียกว่าเราบวชแล้วแค่เราปฏิบัติอยู่ในกายในใจนี้ก็คือว่าบวชไม่ใช่ว่าบวชคือโกนหัวไม่ใช่ นั้นรูปแบบข้างนอก ตั้งแต่เราเริ่มที่จะตั้งใจปฏิบัติ อันนั้นคือเราบวชแล้ว

ธรรมะจากอุบาสกานรนาม ๑

จุดเริ่มต้น...คือ พระไตรสรณคมน์

คนเรานี้แปลกนัก อยากได้ของดี แต่พอให้ทำดี กลับไม่ค่อยยอมทำโดยง่าย..ต้องอ้าแง่น อ้าแงนี้ อ้าแงบุญวาสนาบ้างละ อ้าแงกาลอ้าแงเวลาบ้างละ...ไม่มีเวลาบ้างละ ทุกอย่างล้วนแต่เป็นเพียง ข้ออ้างของเราเองเท่านั้น อ้างว่าการปฏิบัติมันยากอย่างนั้นอย่างนี้บ้างละ แต่จริง ๆ แล้วมันไม่ได้ ยากเย็นอะไรขนาดนั้น ไม่มีสิ่งใดยากเกินความสามารถของมนุษย์เราไปได้ ให้เราเชื่อมั่นอย่างนั้น เสียก่อน ไม่เชื่อก็ลองย้อนไปดูตั้งแต่สมัยพุทธกาลตลอดมา จนถึงหลวงปู่ครูบาอาจารย์ทั้งหลาย ที่ปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนจนได้มรรคผลธรรมวิเศษ จนกระทั่งร่างกายแปรสภาพเป็นอัฐิธาตุ ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์

ท่านเหล่านั้นก็เป็นมนุษย์ไม่ใช่หรือ ? ท่านเหล่านั้นก็มาจากมนุษย์ปุถุชนเหมือนกันกับเรานี่แหละ มีร่างกายที่ประกอบไปด้วย ๒ แขน ๒ ขา ๑ ศีรษะ เหมือนกันกับเราทุกประการ แล้วเราจะเอาความเป็นมนุษย์ปุถุชนคนธรรมดามาอ้างในการปฏิบัติตรงไหนละ

ที่มันต่างคือใจนี้ต่างหาก ถ้าใจของเรามีความเชื่อมั่นในพระไตรสรณคมน์อย่างเหนียวแน่น (แบบหัวเด็ดตีนขาดก็ไม่หวั่นไหวเปลี่ยนแปลง) คือ เชื่อมั่นในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เชื่อมั่นในพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าว่าจะพาพ้นทุกข์ได้จริง เชื่อมั่นในพระสงฆ์สาวกผู้ปฏิบัติตาม คำสอนของพระพุทธเจ้ายังมีอยู่จริง และจะเป็นผู้ชี้แนะ นำพาเราข้ามพ้นทุกข์ไปได้ และสุดท้ายคือเชื่อมั่นว่าหากเราเดินตามธรรมะคำสอนนี้ เราจะพ้นทุกข์ได้อย่างแน่นอน เพียงแค่นี้เราก็ได้ชื่อว่า เป็น "ผู้เข้าใกล้" แล้ว เพราะนี่คือจุดเริ่มต้นของการเดินทางข้ามภพชาติ ครูบาอาจารย์ผู้ปฏิบัติทั้งหลาย ก็ผ่านจากจุดนี้ด้วยกันทั้งนั้น (สัมมาทิฐิ)

ส่วนเส้นทางจะใกล้ ใกล้ เร็ว ช้า...มันก็ธรรมดา เพราะแต่ละคนทำมาแล้วไม่เท่ากัน แต่เมื่อเริ่มลงเดินทางนี้แล้ว และไม่ท้อถอยจะต้องถึงจุดหมายทุกคนแน่นอน หากไม่เดินเข้าสู่จุดเริ่มต้นนี้ ก็ไม่มีวันไปถึงเส้นชัยได้ หากไม่ก้าวเดินต่อไป..ก็ไม่มีวันไปถึงจุดหมาย

ไม่มีใครเดินแทนเราได้ ครูบาอาจารย์ก็ได้แต่เพียงชักจูงผลักดันลากเข็นเท่านั้น ทุกอย่าง ขึ้นอยู่กับเราเอง ไม่เริ่มตอนนี้ แล้วเราจะเริ่มเมื่อไหร่ ตอนนี้เรายังมีเรี่ยวแรง และที่สำคัญยังมี ครูบาอาจารย์ที่คอยแนะนำชี้ทางให้ได้ หากถึงวันที่ไม่มีครูบาอาจารย์แล้ว เราจะอยากเริ่ม แล้วจะไปหาใครมาช่วยบอกทางที่ถูกต้องตรงแก่เรา

ก็ขอให้ลองพิจารณาดูเอา...หากเห็นว่าประจักษ์จริงแล้ว ก็จงพากันเริ่มต้นปฏิบัติ มุ่งหน้าสู่เส้นชัยด้วยกันทุกคน

เราคือ...ผู้โชคดี

เราทุกคน ไม่มีใครรู้อดีตชาติที่ผ่านมา และอนาคตชาติหน้าจะไปเกิดเป็นอะไร แต่ในปัจจุบันชาตินี้ เราทุกคนถือได้ว่าเป็นผู้มีบุญมาก และมีความโชคดีอย่างยิ่ง คือ

๑. โชคดีที่ได้เกิดเป็นมนุษย์ ที่สามารถสร้างบุญ (ความดี) และลด/ละบาป (ความชั่ว) คิดดูนะ ในภพภูมิอื่นตั้งแต่เปรต/สัตว์นรกสัตว์เดรัจฉาน จนขึ้นไปเทวดาอินทร์พรหม ค่าจะมาสั่งสมบุญบารมีแบบมนุษย์นั้นเป็นไปได้ยาก เพราะภพภูมิร่างกายไม่เอื้อ ได้แต่เสวยผลความดีความชั่วเท่านั้น พอหมดอายุขัยก็ไปเกิดแต่ไม่รู้จะเป็นอะไร ขึ้นกับเหลือผลกรรมอะไร นอกจากนี้ การจะเกิดเป็นมนุษย์ได้นั้นก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย ๆ เพราะจะต้องทำความดี และต้องมีศีล ๕ เป็นพื้นฐาน

๒. โชคดีที่ได้พบพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาที่ชี้แนะเส้นทางปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ได้จริง ซึ่งเปิดกว้างให้ทุกคนมาพิสูจน์ด้วยการลงมือปฏิบัติตามคำสอนด้วยตนเอง ดังคำที่ว่า "ทำเอง รู้เอง เห็นเอง" อย่างที่บอก นานมากที่จะมีพระพุทธศาสนาเกิดขึ้น เกิดตายหลายล้านครั้ง บางทีมีแค่เพียงครั้งเดียว และศาสนายังเลือกถือกำเนิดและเจริญในบางดินแดนเท่านั้น ดังนั้น ถือได้ว่าเราเป็นผู้มีบุญอยู่มากทีเดียว ที่ได้เกิดในผืนแผ่นดินไทยที่มีพระพุทธศาสนายังเจริญอยู่อย่างทุกวันนี้

๓. โชคดีที่ได้พบครูบาอาจารย์พระสงฆ์สาวกผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ตามคำสอนพระพุทธเจ้า ที่พร้อมชี้แนะสั่งสอนเพื่อความพ้นทุกข์ได้จริง ในเมื่อพวกเราทุกคนได้เจอแล้ว แล้ว จะรอถึงเมื่อไรที่จะเข้ามาพิสูจน์ทำตามคำสอนล่ะ วัน ๆ คีน ๆ มันไม่รอนะ

ครูบาอาจารย์ท่านก็ต่างก็พากันชราและตายลงไปทุกปี ๆ

เราเองก็แก่เฒ่าชราลงเรื่อย ๆ เช่นกัน หากไม่รีบทำเมื่อยังมีแรงในตอนนี้ แล้วเราจะเก็บแรงไว้ทำตอนไหน ก็ขอให้พากันตระหนักว่า ความโชคดีเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งบังเอิญ เป็นเพราะบุญบารมีเก่า (อดีตชาติ) เราทั้งนั้นแต่หากชาตินี้เราไม่สร้างสมบุญบารมีต่อ มีแต่ใช้ผลบุญอย่างเดียว มันก็หมดสิ หากยังไม่พ้นทุกข์ไปได้ ชาติหน้ายังมี ก็ต้องอาศัยผลบุญกุศลความดีชาตินี้เป็นตัวพาไปเกิดในที่ดี

จงพากันสร้างสมความดี ละเว้นความชั่ว และปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ประจักษ์ด้วยตนเองเถิด

ภัยพิบัติ.. อันใกล้

ในปัจจุบัน...ปัญหาทางสังคมและภัยพิบัติต่าง ๆ ล้วนทวีความรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสังคมจิตใจเสื่อมโทรม ผิดศีลผิดธรรม โจรผู้ร้ายชุกชุม ก็ยังมีภัยจากธรรมชาติที่คาดการณ์ไม่ได้ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม พายุ ภัยทางอากาศ เช่น อากาศเป็นพิษ ฝุ่นควันพิษ ภัยจากเชื้อโรคโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ ก็ส่งผลกระทบการใช้ชีวิตและคร่าชีวิตผู้คนไปไม่น้อย ในท่ามกลางภัยพิบัติทั้งภายนอก และภัยภายใน (ความแก่ ความเจ็บ ความตาย เป็นต้น) ที่นับวันจะถาโถมมากขึ้น เราจะอยู่กับมันได้อย่างไร เราได้เตรียมตัวของเราที่จะใช้ชีวิตในท่ามกลางภัยพิบัตินี้แล้วหรือยัง

หากเราไม่มีหลัก (ใจ) ให้เกาะยึดไว้...เมื่อภัยมาถึงตัว ก็คงมีแต่ล้มไม่เป็นท่า บ้างก็ตื่นตระหนก ร่าย บ้างก็ล้มหงายตายไป แบบน่าเสียดาย (เสียชีวิตเกิดที่ใดเกิดเป็นมนุษย์ และได้พบพระพุทธศาสนา)

จึงจำเป็นที่ต้องมาตั้งหลัก (ใจ) ให้ดี ด้วยการปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ให้ใจนี้ตั้งมั่นเป็นหลักเป็นฐาน ไม่หวาดหวั่นต่อภัยอันตรายใด ๆ

ขอให้จงพากันนำพาตัวเองให้พ้นภัยของชีวิตเถิด

อย่าเห็นว่าโลกนี้มันสนุกสนาน น่าอยู่ มันมีแต่ความไม่แน่นอนในชีวิตต่อ

สิ่งที่พาพ้นภัยและนำสุขที่แท้จริง คือ ใจตั้งเดิม (เมื่อละกิเลสที่ปกคลุมหมดแล้ว ก็ให้เห็นเอง)

ครูบาอาจารย์... ผู้ต่อลมหายใจ

จากเหตุการณ์ในวันที่ ๑๑ พ.ค. ๒๕๖๓ ที่ข้าพเจ้าได้ทำลายรูปธรรมและนามธรรมลงในวันถัดไปก็รู้สึกมีอาการไม่ปกติเกิดขึ้น คือใจสั่น วูบเป็นลมขณะจะทำงาน เพียงแค่จับปากกามาเขียนก็ใจสั่นหน้ามืดแล้ว ซึ่งไม่เคยเป็นมาก่อนในชีวิต จึงได้นอนโรงพยาบาล เพื่อทำการตรวจหาสาเหตุอย่างละเอียด ก็ไม่พบสิ่งผิดปกติใด อาการเกิดขึ้นทุกครั้งเพียงแค่ว่าคิดจะไปทำงาน หรือขณะจะทำงาน จนข้าพเจ้ายอมแพ้ และยอมรับว่า ต่อไปนี้จะไม่สามารถทำงานได้อีกแล้ว ตอนนั้นรู้สึกตั้งตัวไม่ทัน รู้สึกเสียดายในอาชีพที่รักมาก เพราะในชีวิตการเป็นหมอไม่เคยคิดที่จะหยุดรักษาคนไข้มาก่อน เคยคิดว่าจะขอตายในอาชีพนี้เลยเสียด้วยซ้ำ เพราะรู้สึกว่างานคือชีวิตของเรา แต่เมื่อทำงานไม่ได้แล้ว ก็ต้องยอมรับ จึงตั้งใจลาออกทันทีเพราะหากรอช้าตามกำหนดเดิมคืออีก ๓ เดือน ข้าพเจ้าคิดว่าต้องตายก่อนแน่ ๆ เพราะการใช้ชีวิตกับอาการในแต่ละวันนั้นยากลำบาก แต่ก็ติดปัญหาหลายอย่างเกี่ยวกับระเบียบลาออกทางราชการ เลยคิดหนีหายไปเลยแต่ก็ทำไม่ได้ เพราะจะส่งผลทำให้ผู้อื่นเสียหายคือ ครูบาอาจารย์ และพ่อแม่ จึงไม่ใช่วิสัยของตนได้แต่ทำใจยอมรับหากจะเกิดอะไรขึ้น (ความตาย) เพราะไม่มีช่องทางไหนที่จะทำได้อีก มันรู้สึกมืดแปดด้าน

หลังจากออกจากโรงพยาบาลได้กลับไปพักที่บ้านกับครอบครัว จึงได้เห็นความวุ่นวายแบบผู้ครองเรือนทั้งหลาย ทำให้อาการที่มีอยู่ยิ่งหนักขึ้นไปอีก (จิตมันต้านโลก) หนักถึงกินข้าวไม่ได้ มันไม่อยากจะกินอะไรเลย ไม่หลับไม่นอน เหนื่อยหอบหายใจไม่อิ่ม พุดสองสามประโยคก็เหนื่อย จนบางที่มันเหนื่อยเหมือนจะหยุดหายใจไปเลย ซึ่งข้าพเจ้าพิจารณาดูแล้วว่าจะต้องตายแน่ ๆ และยอมรับในความตายที่จะเกิดขึ้น จึงตัดสินใจแจกจ่ายทรัพย์สินที่มีทั้งหมดให้พี่น้องส่วนหนึ่ง และอีกส่วนนำไปทำบุญเป็นการทิ้งทวนก่อนตาย เพื่อจะได้ไม่เป็นภาระแก่ใคร

ในระหว่างที่พักอยู่บ้านนั้น หลวงปู่ได้โทรมาสอบถาม จึงได้กราบเรียนว่า “จะตายแล้ว” และเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นให้ฟัง แล้วก็ร้องไห้ (เอาจริง ๆ ตอนนั้นที่ร้องไห้นั้น ไม่ได้เสียดายชีวิต แต่เสียดายที่ยังไม่ได้ตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ครั้งสุดท้ายเลย) ท่านก็ได้เมตตาอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเป็นเรื่องของ “หินเพศ” (เพศฆราวาส ผู้ครองเรือน) กับ “อุดมเพศ” (เพศนักบวช/บรรพชิต) คือภูมิของฆราวาสนั้นต่ำ ไม่สามารถรองรับคุณธรรมสูงได้ เหมือนกับค้ำคาวที่ได้ฟังพระภิกษุสวดพระอภิธรรม แล้วร่วงหล่นลงมตาย ซึ่งพระพุทธเจ้าได้อธิบายแก่ภิกษุเหล่านั้นว่า ภูมิสัตว์เดรัจฉานนั้นต่ำ ไม่สามารถรองรับเทวธรรมได้จึงต้องสละภูมิอันต่ำนั้นไปเกิดในภูมิเทวคาวที่รองรับคุณธรรมได้ ดังนั้นท่านจึงบอกให้อดทน จะหาทางช่วยให้ได้และให้มาพักอยู่ที่วัดเพื่อตั้งหลักที่ทองผาภูมิ

(เดินทางมาเมื่อ ๑๘ พ.ค. ๒๕๖๓) ส่วนในระหว่างที่ยังอยู่อุตรดิตถ์ ก็ปลอบโยนจิตใจตัวเองว่าให้ออดทน ให้คิดว่ากำลังจะได้บวชแล้ว (สละทางโลก)

วันแรกที่กลับมาถึงทองผาภูมิ (๑๘ พ.ค. ๒๕๖๓) เห็นหน้าหลวงปู่แล้วดีใจน้ำตาไหลเพราะการใช้ชีวิตในระหว่างแค่ ๖-๗ วันที่ผ่านมาให้ผ่านไปได้ในแต่ละวันนั้นไม่ง่าย ต้องใช้ความอดทนล้วน ๆ และต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้อื่นทุกอย่าง ไม่ว่าจะเรื่องการเดินทางหรือเรื่องงานอื่น ๆ เพราะเรียวแรงจะเดินจะพูดก็แทบจะไม่มี จำได้ว่า มีคนบอกว่าเห็นสภาพแล้วตกใจ หน้าเหลืองซีด ดูแล้วน่าจะไม่รอด มันเหมือนคนใกล้ตาย ก็คงจริงอย่างที่เค้าว่าเพราะหลวงปู่ก็คิดเช่นกัน

ในที่สุดด้วยความเมตตาช่วยเหลือของหลวงปู่อย่างที่สุด จึงสามารถย้ายกลับทองผาภูมิ ก่อนกำหนด และลาออกจากงานในที่สุด ซึ่งเปรียบเสมือนช่วยต่อลมหายใจให้ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ต่อไปได้ มันรู้สึกเหมือนคนกำลังจมน้ำ แล้วมีคนมาดึงขึ้นมาให้จมูกพ้นน้ำ ได้มีโอกาสกลับมาสูดลมหายใจอีกครั้ง ข้าพเจ้าจึงจดจำไว้เสมอว่า ลมหายใจที่เหลืออยู่ของข้าพเจ้านี้หลวงปู่ท่านให้มาชีวิตของข้าพเจ้านั้นหมดไปก่อนหน้านี้แล้ว

“ชีวิตที่เหลือต่อจากนี้ คือของครูบาอาจารย์”

กลับมาหา “พุทโธ”

วันหนึ่งๆ คนเรามักวิ่งวุ่น กับอารมณ์ภายนอกแทบทั้งวัน ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ มักเป็นเรื่องของคนนั้นคนนี้อีกให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้เรื่องชอบใจไม่ชอบใจในสิ่งนั้นสิ่งนี้ พอใจบ้างไม่พอใจบ้างสุขบ้างทุกข์บ้างแบบขึ้น ๆ ลง ๆ ลุ่ม ๆ ดอน ๆ มีความคิดวนเวียนต่าง ๆ มากมาย คอยรบกวนให้คิดวิตก/กังวล และเครียดไม่หยุดไม่หย่อน ตลอดวีตลอดวัน โดยที่พวกเขาก็ไม่รู้ตัวเลย

มีน้อยคนนัก...ที่จะมีเวลาเข้ามาสนใจดูเรื่องภายในคือ กาย และใจตนเอง หาความสุขสงบหล่อเลี้ยงใจนี้ดังคำ ที่ว่า “ข้าว เป็นอาหารของกายฉันใด ความสุขสงบหรือสมาธิก็เป็นอาหารของใจฉันนั้น”

การจะทำให้ใจให้สงบในขณะที่ทั้งวันวุ่น อยู่กับอารมณ์ภายนอก จึงให้ภาวนา “พุทโธ” จดจ่ออยู่กับพุทโธ แรก ๆ มันก็มีพลอคิดนุ่นคิดนี้ไปบ้าง...มันก็ธรรมดา ก็ให้ดึงกลับมาเริ่มพุทโธ ใหม่ ทำไป ๆ เรื่อย ๆ คูมันไป การที่มันคิดส่งออกไปข้างนอก นึกถึงคนนั้นคนนั้นนี่เพราะอำนาจกิเลสมีมาก มันเป็นธรรมดาทุกคนก็อย่าได้ท้อถอย ทำไป ๆ ทำ ไปจนกว่าจิตจะตั้งมั่นอยู่ได้ (เคยตามดูความคิดไปเรื่อย มันเหนื่อยสุด ๆ เพราะมันไม่รู้จักหยุดรู้จักหย่อน คิดเรื่องนี้ไปเรื่องนั้นไป เรื่องโน้นต่อ ลองตามไปได้ 10 เลยกลับมาอยู่กับพุทโธดีกว่า)

บางทีทำไปแล้ว ใจมันก็รู้สึกสุขสงบ อิมเอมมีปีติ มันก็ธรรมดา

บางทีใจมันก็หงุดหงิดร้อนรนกระวนกระวาย โกรธเกลียดอิจฉา/ขุ่นเคือง/เศร้าหมอง ไม่สามารถตั้งมั่นอยู่ได้ก็ธรรมดา อำนาจกิเลสที่มากก็เป็นอย่างนี้ คือ ทำให้เกิดความไม่สบายของใจ เรียกว่าเป็นทุกข์

ถ้าหมดกิเลส ก็หมดทุกข์นั่นเอง ถ้ายังมีกิเลสอยู่ มันก็เดี๋ยวดีเดี๋ยวร้าย สูง ๆ ต่ำ ๆ กำเริบเป็นช่วง ๆ นั่นเป็นธรรมดา เอ้า...พากันหาพุทโธในใจให้เจอแล้วกันนะ

อยากได้...แต่ไม่อยากทำ

คนเราทุกวันนี้ที่เข้ามาอยู่วัดปฏิบัติแล้วบอกแต่เพียงว่าปฏิบัติไม่เป็นไปไม่เห็นได้มรรคได้ผลเลย แล้วจะให้มันเป็นไปกับศีลธรรมได้อย่างไรในเมื่อมันไม่ลงมือทำจริง ๆ คือ มันมีแต่อยากนะ อยากได้ยอดสูงสุด แต่ไม่ยอมทำ ไม่ยอมปิ่น ไม่ยอมคลาน ไม่ยอมเดิน เอาแต่จู้จุกขบถขอพรขอพรนิพพานแล้วนั่งรอเฉย ๆ ให้นิพพานมันตกใส่ แล้วมันจะได้ไหมละ จะต้องนั่งรอไปถึงเมื่อไหร่ สิบปี ยี่สิบปี ร้อยปี หรือเกิดตายอีกกี่รอบถึงจะลุกขึ้นมา ถ้าคิดว่าโลกนี้มันสนุกสนานหรือชอบในความลุ่ม ๆ ดอน ๆ สุข ๆ ทุกข์ ๆ พอใจไม่พอใจ รักบ้างเกลียดบ้างแบบนี้ก็ตามใจเพราะไม่มีใครมาเปิดมาถ่างตาเราได้ ถ้าเราไม่ลืมหืมตามองเอง และไม่มีใครฉุดลากให้ก้าวเดิน ถ้าเราไม่ลุกเดินเอง

ขณะก้าวเดินในแต่ละก้าว มันก็ธรรมดา แรก ๆ ก็ต้องคลานก่อน พอคลานได้ดีแล้วจึงเดินจึงวิ่ง แต่จะให้คนที่ยังคลานไม่ได้มัน วิ่งฉิวไปเลย มันจะเป็นไปได้อย่างนั้นหรือ เหมือนกับเราเรียนหนังสือ แรกเริ่มก็ต้องเริ่มที่ชั้นอนุบาล ประถม มัธยม ถึงไประดับมหาวิทยาลัย อันนี้ยังไม่ได้เรียนชั้นอนุบาลได้เลย แต่อยากกระโดดไปอยู่ชั้นมหาวิทยาลัยเลย มันจะเป็นไปได้ไหมละ ก็ลองพิจารณาดูเอา

ไม่มีใครสอนหรือเตือนตัวเองไปได้ดีกว่าตนเตือนตน ต่อให้สืบทอดอาจารย์มาพูดมาเตือน ถ้าใจมันยังมีด (เต็มไปด้วยทิฐิมานะ คัดค้านต้านธรรม) ...ตามันยังบอดอยู่ มันก็เปลืองน้ำลายเปล่า ไม่ต่างจากรดน้ำใส่หลังหมา

หากพอจะคิดได้และพร้อมที่จะลุกขึ้นแล้ว จงพากันเปิดตาหูฟัง เปิดใจรับธรรมะ คำสั่งสอน แล้วน้อมเอามาใส่ตัว (ใจ) เพื่อชำระล้างใจดวงนี้ที่มันยังมีความสกปรกห่อหุ้ม ให้มันสะอาดแจ่มใส อะไรเกิดขึ้นก็สังเกตดู อะไรดับไปก็ดู อะไรมากระทบกระเทือนใจนี้ก็ดู ดูลงมาที่กายกับใจนี้ ไม่ต้องไปดูที่อื่น ดูจนมันประจักษ์แจ้งแก่ใจดวงนี้เอง

สอนน้องพลต “ทุกข์”

คนเราทุกวันนี้ที่ทุกข์...เพราะดิ้นรนกระเสือกกระสน อยากให้คนอื่นเป็นอย่างนี้ อยากให้คนอื่นเป็นอย่างนั้น อยากให้ทุกคนเป็นไปตามตั้งใจหวังของตนเอง พอไม่เป็นดังใจต้องการ...ก็ไม่สามารถรับ...ยังพยายามหาวิธีมาจัดการเพื่อจะให้เป็นไปตามความคิดของตนสุดท้าย...มีแต่เหนื่อยเปล่า ทุกข์เปล่า ๆ เพราะไม่ยอมรับว่า การที่ไม่มีอะไรเป็นไปตามใจเรานี้มันเป็นธรรมดา

- เราจะต้องสอนตัวเองบ่อย ๆ เบื้องต้น ด้วยปัญญาภายนอก ว่าทุกคนที่เกิดมามีทุกข์ ทุกข์เพราะความอยาก และ ความยึดถือ และของของกู (ทำไมคนด่าเราแล้วเราโกรธ...เพราะด่ากู ทำไมญาติพี่น้องเราป่วยหรือตายแล้ว เราเสียใจส่วนญาติคนอื่นเรากลับเฉย ๆ... เพราะญาติกู ถ้าคนที่เจ็บป่วยไม่ใช่พี่น้องกู...จะทุกข์มั้ย? ถ้าทรัพย์สินเงินทองนั้น..ไม่ใช่เงินกู..จะทุกข์มั้ย? ถ้าชีวิตเราเกิดแล้วต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย แล้วใจเราไม่ยอมรับ คือ ไม่อยากแก่ อยากสาว อยากสวยแบบนี้ตลอดไป อยากให้แข่งขามีกำลังเหมือนสมัยหนุ่ม ไม่อยากเป็นโรคนี้โรคโน้น...มันทุกข์มั้ย? ใครทุกข์...ใจนี้ใช่มั้ย?)
- หัดสังเกต (อันนี้ใช้สติ คือ ตามดู) เวลามันทุกข์ขึ้นมา มันจะร้อนรนกระวนกระวาย ไม่สบายห่อเหี่ยว บ้างก็รู้สึกหนัก ๆ ชุ่น ๆ..อันนี้พอเห็นบู่ให้แค่รู้ว่าทุกข์เกิดแล้ว นั้นเราไปแบกไปยึด ไปอยากนั้นนี่เข้าแล้ว ดูแค่นี้ให้รู้แค่นี้ (ที่สำคัญ คือ อย่าไปอยากให้มันดับ เพราะยิ่งอยากจะยิ่งทุกข์ ซ้ำซ้อนเข้าไปอีก นี่เป็นปัญหาสำหรับผู้ปฏิบัติใหม่ ใจร้อน ไม่อดทน ทนต่อการติดตามสังเกตดูทุกข์ที่เกิดขึ้นให้ตลอดไปไม่ได้)
- จากนั้นดูอารมณ์ทุกข์ที่เกิดตอนนั้น ติดตามดูไปเรื่อย ๆ มันจะไม่คงที่มันจะเบาลง หรือมีอารมณ์ใหม่เข้ามา มันจะเปลี่ยนไป หรือพอเราคิดเรื่องเดิมขึ้นมาอีก ก็ทุกข์รอบใหม่
- ดูไปๆ ด้วยสติ/สมาธิจดจ่อ จนกระทั่งใจมันเห็นว่าทุกข์นี้ไม่เที่ยงเป็นของชั่วคราว เกิดแล้ว ดับไป มันจะวางเอง...แต่ต้องใจยอมรับเองนะ ไม่ใช่รู้ตามตำราเขาว่า หรือคิดเดาเอาเองแล้วใจมันจะยอมลง (การปฏิบัติทางธรรมง่ายมาก คือ สติตามดู และเห็นว่าไม่เที่ยง เกิดแล้วดับ จนใจยอมรับเอง...แค่นี้ ซึ่งต่างจากการเรียนหนังสือทางโลกที่พยายามหาเหตุผลด้วยการคิดคาดเดาหรือความรู้ตามตำรามาหักล้างสั่งสอนให้ลงกัน)

ธรรมดาความอยาก และ ความยึดถือ มันมาพร้อมกับการเกิดของมนุษย์ทุกคน นั่นคือ เหตุแห่งการเวียนว่ายตายเกิด ดังนั้นในเมื่อเรายังเป็นปุถุชนคนทั่วไปที่มีกิเลส ไม่ใช่พระอรหันต์ที่ละกิเลสหมดสิ้นแล้ว ก็ย่อมมีความอยาก และยึดถืออยู่ทุกคน...เป็นธรรมดา ก็อย่าไปตำหนิตนเองเลย

แค่ดู (ด้วยสติ/จดจ่อ) ให้รู้ (ทุกชั้นนั้นไม่เที่ยง) แล้วยอมรับกับความจริงนั้น

จะเห็นว่าที่พูดเข้าไปซ้ำมา มันก็เรื่องเดิม เพราะมันมีแค่นี้ละ ทำอยู่แค่นี้พากันลงมือทำ เตอ “ทำเอง รู้เอง เห็นเอง”

ไม่มีใครทำ แทนเราได้ นอกจากเราต้องทำเอง

ไม่มีใครคิดพิเคราะห์แทนเราได้ นอกจากเราต้องคิดเอง

ไม่มีใครเสวยทุกข์หรือสุขแทนเราได้ นอกจากเราเสวยผลเอง

และไม่มีใครตายแทนเราได้ นอกจากเราจักต้องตายเอง

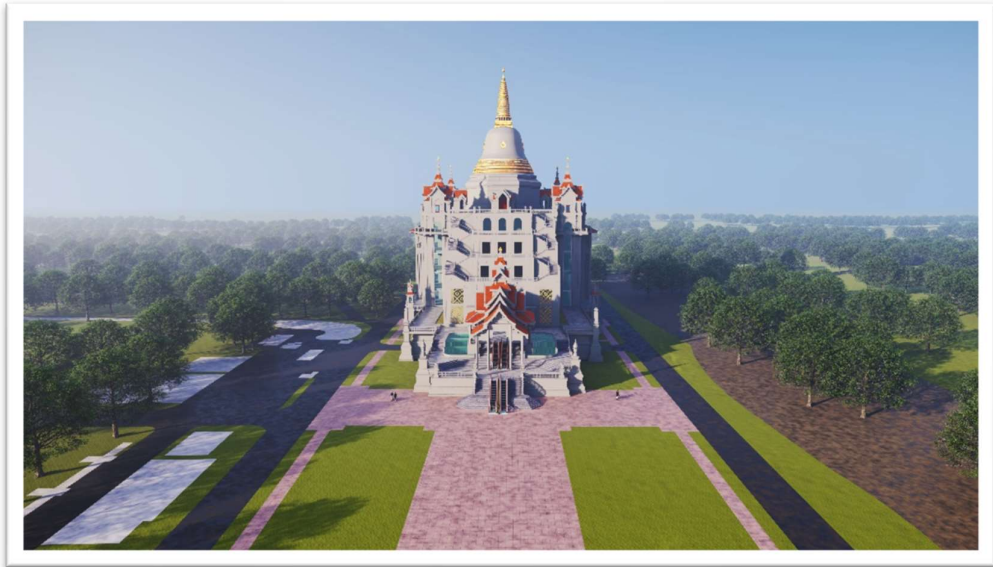
อะไร ๆ ก็เป็นธรรมดา

ทุกสิ่งอย่างภายนอก ล้วนเปลี่ยนแปลง แปรปรวนไปเป็นธรรมดา
แม้แต่ร่างกายเราเอง...ก็แปรปรวนเดี๋ยวดี เดียวกำเริบทรุดโทรมลง...
พึ่งพาไม่ได้...ไม่เป็นไปดังใจเรา...นั่นก็ธรรมดา

ให้ดูความเป็นธรรมดานี้ละ
คนทุกคนมันเป็นแบบนี้หมดนะ
มีเพียงใจนี้อันเดียวที่พอจะพึ่งพาได้

ให้พยายามรักษาใจนี้ให้เป็นปกติ
ใจปกติ คือใจสบาย ไม่เศร้าหมอง/ขุ่นเคือง

อารมณ์...มันไม่ใช่ใจ...มันก็ธรรมดา
มีขึ้นมีลง...มีดีมีร้าย...มันก็ไม่เที่ยง
ที่โกรธขุ่นเคือง เดียวสัปดาห์มันก็หายไป...มันก็เป็นธรรมดา เช่นนี้แล

ประธานที่ปรึกษาโครงการ หลวงปู่สาคร ฐัมมาวุธ
วัดเวฬุวัน ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี